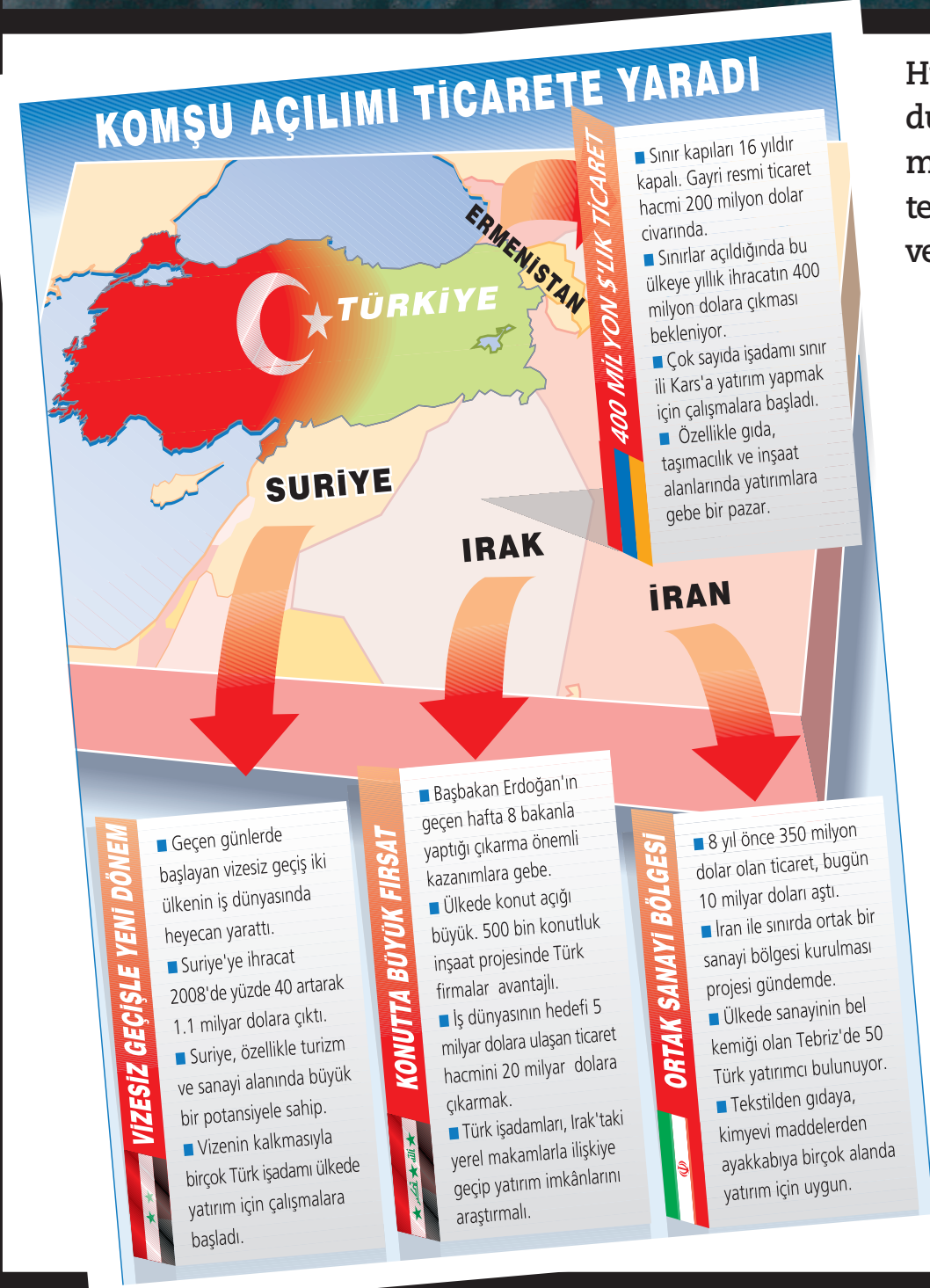

Referans
KÜRESEL

SAYI: 18 2 KASIM 2009 PAZARTESİ REFERANS GAZETESİNİN ÜCRETSİZ EKİDİR

SUUDİLER 5
PROJEYİ TÜRK
YATIRIMINA AÇTISuudi Arabistan, yaklaşık 80 milyar dolar tutarındaki dev projeleri görmek için Türkiye'ye geldi. DEİK ile yapılan toplantılarda küresel krizle mücadelede ortak çözümlerin geliştirilmesi için önemli adımlar atıldı. Suudiler 5 projeyi Türk yatırıma açtı. **Sayfa 12**KOMŞU AÇILIMI EKONOMİK
DENGELERİ DE DEĞİŞTİRDİ

Hükümetin 2002'den bu yana adım adım oluşturduğu 'komşularla sıfır problem' politikası ekonomide yeni kapıları araladı. Bunun en önemli göstergesi; Türkiye'nin ihracat haritasındaki değişim ve Ortadoğulu yatırımcının Türkiye'ye artan ilgisi.

Türkiye son günlerde komşu ülkelerle önemli 'açılımlara' imza atarak sadece dış politikasını değil, dış ticaret dengelerini de değiştiriyor. Hükümetin 2002 yılından bu yana adım adım oluşturduğu 'komşularla sıfır problem' stratejisi ticaret ve yatırımın rotasını çevre ülkelerle Ortadoğu bölgesine kaydırıyor. Bunun en önemli göstergesi ise Türkiye'nin ihracat haritasındaki değişim ve Ortadoğulu yatırımcının Türkiye'ye artan ilgisi.

Yatırım rüzgârı esecek

Ortadoğu'nun Türkiye tabinin yatırım rüzgârına dönüşmesi ise komşu açılımında ikinci perdede açılacak. Bir yandan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve hükümetin çeşitli üyelerinin birbiri ardına Ortadoğu ülkelerine yaptığı ziyaretler, diğer yandan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Davos ve Gazze çıkışları, Ortadoğu'da Türkiye'nin popülaritesini artırdı. Bu gelişme Kuveyt, Ürdün, Katar gibi ülkelerden yatırımcıların da yönünü Türkiye'ye çevirmesine neden oldu. "Başbakan Erdoğan'ın Ortadoğu'da

artan karizması nedeniyle bölgede Türk deyince bütün kapılar açılıyor" sözleriyle Türkiye'ye artan ilgiyi anlatan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türk- Ortadoğu İş Konseyleri Başkanı Mehmet Habbab, Ortadoğu'dan gelecek yatırımlar konusunda çok umutlu.

Son 7 yılda 70 milyar dolarlık yabancı sermaye akışının 25 milyar dolarının Ortadoğu'dan geldiğine işaret eden Mehmet Habbab'a göre önümüzdeki 10 yıl içinde Türkiye'deki yabancı sermaye yatırımlarının en az yüzde 50'si Ortadoğu menşeli olacak. Bugün telekomünikasyon sektöründen gayrimenkul kadar pek çok alanda Türkiye pazarında olan Ortadoğulu sermayedarların bundan sonraki süreçte, özellikle özelleştirme yoluyla Türkiye'ye gireceklerine işaret eden Habbab, "Türk Hava Yolları, demir yolları özelleştirilecek. Limanlar özelleştiriliyor, belki Botaş özelleştirilecek... Bunlar çok büyük projeler ve Ortadoğulu sermaye sahipleri tarafından yakın takibe alınmış durumlar" diyor. **Sayfa 6'da**

TÜRK YATIRIMI KRİZE
CAN SİMİDİ OLDU

GÜRCİSTAN

TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Gürcistan-Türkiye ilişkilerinin altın çağına olduğunu söyledi. Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı, serbest ticaret anlaşması, vizesiz girişler, Kars-Tiflis ortak demiryolu ağıyla işbirliğinin güçlendiğini belirten Rifat Hisarcıkloğlu, "Gürcistan'ın 2009 yılı boyunca yaşanan küresel krizden daha az etkilenmesini Türk özel sektörü sağlamıştır" dedi. Hisarcıkloğlu, 300'ü aşkın Türk firmasının Gürcistan'daki yatırımlarının çeyrek milyar dolardan üzerinde olduğunu kaydetti. **Sayfa 2**

600 MİLYON DOLARLIK
PROJE TAMAMLANDI

BELARUS

Belarus'a müteahhitlik yatırımlarıyla adında söz ettiren Türk yatırımcı, bölgede hızla yükseliyor. Türk müteahhitlik firmalarının Belarus'da 600 milyon dolar tutarında proje tamamlaması yeni girişimlerle daha da katlanacak. DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı, Türk özel sektörü temsilcilerinin de bu gelişmeyi yakından takip ettiklerini söyledi. Yırcalı, Türk yatırımcının Belarus'un yakaladığı bu hızlı büyümeyi değerlendirmek için oldukça istekli olduğunu kaydetti. **Sayfa 4**

ORTAK GİRİŞİMDE
İNŞAAT ÖNE ÇIKIYOR

HİNDİSTAN

Türk-Hindistan İş Konseyi'nin üç ayda toplam dört Hintli heyeti Türk yatırımcı ile buluşturması Türk-Hint ortaklıklarına hız kazandı. Hindistan pazarında güvenilir ortak bulma konusunda sıkıntılar yaşayan Türk işadamları, bu ziyaretlerin ardından ticari çitayı biraz daha yükseltti. Türk yatırımcıların yeni keşfetmeye başladığı Hindistan yatırımları 2009 yılında ciddi anlaşmalarla büyüyor. Hindistan ile Türkiye arasında gerçekleştirilebilecek ortak yatırımların başında ise inşaat geliyor. **Sayfa 7**

03 KRİZE ÇÖZÜM ÖZEL SEKTÖRÜN
GÜVENİNİ ARTIRMAKTAN GEÇİYOR08 MACARİSTAN'DAN TÜRKİYE'NİN
AB ÜYELİĞİNE TAM DESTEK09 SON GELİŞMELER İŞİĞİNDA
AVRASYA NEREYE GİDİYOR?11 PARANIN OLMADIĞI BİR
EKONOMİK SİSTEM: BARTER

Rifat Hisarcıkloğlu, "Katar Eğitim Şehri"yle Türk üniversiteleri arasında değişim programlarının hayata geçirilebileceğini söyledi.

Katar'la daha fazla ortaklık kurmalıyız

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun (DEİK), 18 Ağustos'ta İstanbul'da düzenlenen çalışma kahvaltısının konuğu Katar Emiri Şeyh Hamad Bin Khalifa Al Thani ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'dü. TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nun ev sahipliğini yürüttüğü toplantıda ayrıca, Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Katar Uluslararası İşbirliğinden Sorumlu Devlet Bakanı ve Ticaret Bakan Yardımcısı Khaled Bin Mohammed Al-Attiyah, İstanbul Valisi Muammer Güler, İTO Yönetim Kurulu Başkanı Murat Yalçıntaş'da yer aldı. Hisarcıkloğlu, toplantı sırasında yaptığı konuşmasında Türk-Katar ilişkilerine değinirken Türkiye'nin Katarlı yetkililerden beklediklerini de dile getirdi.

BU ÖYKÜ MİLYAR DOLARLARI ANLATMALI

Hisarcıkloğlu konuşmasında "Son yıllarda enerji fiyatları ve sahip olduğu hidrokarbon kaynakları Katar'ı daha da zenginleştirmiştir. Bugün küreselleşmenin bizi getirdiği noktayı anlayabilmek için Katar anlamlı bir örnektir" şeklinde konuştu. Katar'ın esas başarısının uzun vadeli stratejik adımları olduğunu söyleyen Hisarcıkloğlu, "Katar'ın kalkınmada attığı stratejik adımları dikkatle takip ediyoruz" dedi. Hisarcıkloğlu, 2008 yılının başında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile birlikte katıldıkları Katar toplantısında iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2011'de 1 milyar doları geçeceğini söylediğini tekrar hatırlattı ve 2008'in sonunda bu hedefe ulaşmış olmaktan memnun olduklarını dile getirdi. Konuşmasına devam eden Hisarcıkloğlu sunları ekledi: "Bizim en önemli noktamız, 14 milyon dolardan başlayan bu yükünün milyar dolarları telifaz edecek noktaya gelmesidir ve bu durum sizin eserinizdir." Türkiye'nin müteahhitlik sektöründeki başarılarından da söz eden Hisarcıkloğlu, "Dünyanın

en başarılı müteahhitlik firmaları arasında 23 Türk firması var. Müteahhitlerimizin Katar'a hizmette hazır olduklarını söylemek istiyorum" dedi. Hisarcıkloğlu, Katar ile Türkiye arasındaki vize sorununa da değindi. Hisarcıkloğlu, "Geçen yıl vize konusunda çok rahatladık. Sizlere bu konuda teşekkür ediyorum. Ziyaretiniz yeni işbirliklerini mümkün kılacaktır. Biz, ortaklık kuyusundan daha fazla su çekmeliyiz. Katar'ın birçok alanda yatırım yapmayı planladığını biliyoruz. Tam bu noktada işbirliğimizin güçlenmesini sağlayacak birçok alan vardır" dedi. Katar ile Türkiye'nin daha fazla alanda işbirliği yapabileceğini söyleyen Hisarcıkloğlu, Türkiye ve Katar Ekonomik ve Stratejik Diyalog Konferansı'nın düzenlenebilmesi için, bir araya gelmesi gerektiğine inandığını belirtti. Hisarcıkloğlu ayrıca, "Katar Eğitim Şehri"yle Türk üniversiteleri arasında öğrenci ve öğretim üyeleri değişim programının hayata geçirilebileceğini, bu işbirliğinin bankacılık alanında da olabileceğini söyledi. Başkan Hisarcıkloğlu, "Bankacılık aslında ticaretin anasıdır. Neden Doha Bankası'nın Türkiye temsilciliği şube haline gelsin?" diye konuştu. Hisarcıkloğlu, "Enerji konusunda Katar ile Türkiye'nin üreticileri tüketicinin buluşacağı önemli bir alan yaratacağını düşünüyoruz" şeklinde konuştu.

İŞBİRLİĞİ YENİ ALANLARDA SÜRECEK

Hisarcıkloğlu'nun ardından konuşan Uluslararası İşbirliğinden Sorumlu Devlet Bakanı Dr. Khaled Bin Mohammed Al Attiyah ise, işbirliğine dikkat çekti. Al Attiyah, iki ülke arasında 8 anlaşma, 3 protokol, 4 mutabakat zaptı imzalandığını kaydetti. Al Attiyah, aynı zamanda gıda güvenliği, alt yapı yatırımları ve turizm gibi alanlarda işbirliğinin de söz konusu olduğunu belirtti. Al Attiyah, iki ülke arasındaki ticaret hacminin de 1 milyar doları aştığını söyledi.

Gürcistan'a yatırıma gitmek Türk işadamları için moda olmalı

Gürcistan Başbakanı ile buluşan TOBB ve DEİK Başkanı Hisarcıkloğlu, 'Gürcistan'la ilişkilerimiz altın çağını yaşıyor. İlk defa 1 milyar dolar ticaret hacmini gördük. Ama Gürcistan kendini Türkiye'ye daha fazla tanıtmalı' dedi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türk-Gürcü İş Konseyi, Gürcistan Başbakanı Nika Gilauri'yi Devlet Bakanı Cevdet Yılmaz ve Türk özel sektörü temsilcileriyle bir araya getirerek Türk-Gürcü ilişkilerini masaya yatırdı. Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) İstanbul toplantıları sırasında yapılan toplantıda konuşan TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Gürcistan ile Türkiye arasında özellikle son dönemde yaşanan gelişmelerin giderek artan bir çizgide seyrettiğinden bahsetti. Başkan Hisarcıkloğlu, "Gürcistan'la ilişkilerimiz altın çağını yaşıyor. Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı, serbest ticaret anlaşması, vizesiz girişler, Kars-Tiflis ortak demiryolu ağıyla işbirliğimizi güçlendirdik, güçlendirmeye devam ediyoruz. Tarihimizde ilk defa 1 milyar dolar ticaret hacmini gördük. 300'ün üzerinde Türk firması ve girişimcisinin Gürcistan'daki yatırımları çeyrek milyar dolardan üzerindedir. Gürcistan'ın 2009 yılı boyunca yaşanan küresel krizden daha az etkilenmesini Türk özel sektörü sağlamıştır" şeklinde konuştu.

YÜZDE 53'LÜK DARALMAYI ÖNLEDİK

2009 yılı boyunca Gürcistan'ın küresel kriz nedeniyle tüm dünya ülkelerinde yaşanan ihracat daralmasından daha az etkilenmesi konusunda Türk özel sektörünün katkısının oldukça fazla olduğunu dile getiren Hisarcıkloğlu: "İstatistiklere baktığımızda Gürcistan'ın 2009 yılı boyunca küresel kriz nedeniyle yaşanan ihracat daralmasından daha az etkilenmesini Türk özel sektörü sağlamıştır. Küresel krizin boğucu etkisini hissettirdiği 2009 yılında Gürcistan'ın önemli ihracat ürünlerinin yeni pazarı Türkiye olmuştur. Demir, ferroy ve alüminyum bazı ürünlerde yaşanan yüzde 53'lük daralma Türkiye tarafından kompanse edilmiştir. Bu, Türkiye pazarının Gürcistan ihracatı için de çok önemli bir pazar olduğunu kanıtlar. Gürcistan Türkiye pazarından daha fazla yararlanmalı, 202 milyar dolarlık ithalat hacminizden daha da fazla pay almalıdır. Bunun için de uzun süredir ayrıntılı şekilde çalışmaları yürüttüğümüz Sarp Sarpi Tek Sınır Kapısı projesinin hızla hayata geçirilmesinin önemli olduğuna inanıyoruz" dedi.

Hisarcıkloğlu, Türkiye'nin, 2009'da Gürcistan'ın dış ticaretinin yüzde 20'sini oluşturduğunu dile getirdi. Hisarcıkloğlu, Türk özel sektörünün Gürcistan'ın en büyük 3. yabancı yatırımcısı konumunda olduğunu, ancak Gürcistan'da önemli yatırımlar yapan Türk yatırımcılarının karşılaştıkları sorunlarda muhatap bulmakta zorlandıklarını da vurguladı. Hisarcıkloğlu Türkiye ve Gürcistan arasında yaşanan ekonomik gelişmelerden söz ederken iki ülkenin birbirini çok fazla tanımadığına da dikkatleri

Rifat Hisarcıkloğlu, Türkiye ve Gürcistan'ın ilişkilerinde altın çağını yaşadığını söyledi.

çekti. Hisarcıkloğlu, "Türkiye'de çok fazla sayıda Gürcü vatandaşları yaşamasına rağmen Gürcistan, Türkiye'de yeterince tanınmıyor. Gürcistan'ın yatırımlar bakımından bir fırsatlar ülkesi olduğu bilinmiyor. Bu nedenle kendisini Türk halkına ve Türk girişimcisine daha iyi anlatmalı. Çok büyük bir turizm potansiyelimiz var.

GÜRCİSTAN'IN EN BÜYÜK TİCARİ ORTAĞI TÜRKİYE

Her yıl milyonlarca Türk yurt dışında tatile gidiyor. Güzel doğası ve mimarisinin yanı sıra hem de ucuz olan Gürcistan'a daha fazla Türk turist gitmelidir. Gürcistan'a gitmek Türkiye'de moda olmalı. Ayrıca üniversitelerimiz arasında öğrenci ve öğretim üyesi değişimi yapmalıyız ki, biz TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi olarak buna hazırız" dedi. Türk-Gürcü İş Forumu'na onur konuğu olarak katılan Gürcistan Başbakanı Nika Gilauri toplantıda yaptığı konuşmasında Türkiye ve Gürcistan ilişkilerinde böyle toplantıların oldukça önemli olduğunu söyledi. 5 yıl öncesine kadar en büyük ticari ortaklarını Rusya olduğunu belirten Gilauri, "Ancak son

yıllarda Türkiye, Gürcistan'ın en büyük ticari ortağı oldu. Biz iki ülke hükümetleri olarak birlikte çalışmaktan büyük keyif alıyoruz" diye konuştu. Hem siyasi sorunlar hem de ekonomik dalgalanma nedeniyle zor zamanlar geçirdiklerini belirten Gilauri, özellikle bankacılık sektöründe son yıllarda tüm dünyada yaşanan serbestleşme eğiliminin aksine son derece sıkı denetim altında olması nedeniyle çok güçlü kaldığını anlattı. Gilauri, "Bankacılık sektörü istikrarın korunmasına en önemli rolü oynuyor" dedi. Ekonomik krizin etkilerinden de bahseden Başbakan Gilauri, ekonomik krizin büyümeyle olan etkisine de değinerek, "Son 4 yıldır yüzde 9,4 büyüdük. 2008 yılında yüzde 2'lik bir büyüme gerçekleşti. 2009'da ise -2 ila -4'lük bir büyüme bekliyoruz. Çünkü 2009 yılı kötü geçti" şeklinde konuştu. Serbest bölgelerin gelişmesi için çalışmalar yaptıklarını aktaran Gilauri, Gürcistan'ın ayrıca enerji dağıtımında önemli bir ülke olduğunu, Azerbaycan'dan Türkiye'ye doğalgaz ve ham petrol taşımada aracı ülke konumunda bulunduğunu, toplam petrol üretiminin yüzde 1,6'sının Gürcistan üzerinden diğer ülkelere ulaştırıldığını anlattı.

DEVLET BAKANI CEVDET YILMAZ

İYİLEŞTİRME ÖZEL SEKTÖRDE DAHA RAHAT OLUR

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Türk-Gürcü İş Konseyi'nin toplantısında konuşma yapan Devlet Bakanı Cevdet Yılmaz, Türkiye ve Gürcistan arasındaki ilişkiyi geliştirmenin siyasi anlamda oldukça zor olduğunu, iyileştirmenin özel sektörle daha kolay gerçekleştirilebileceğini söyledi. Bakan Yılmaz: "Bugün Türkiye, Gürcistan'ın ticarete en büyük ortağı durumunda. Bundan iftihar duymaktayız. 1999 yılında 200 bin dolar olan Türkiye-Gürcistan arasındaki ticaret hacmi 2008 yılında 1,5 milyon dolara kadar çıktı. Ancak, yaşanan ekonomik krizle birlikte bu rakam 600 bin dolara düştü. Ama yine de çok daha büyük hedefleri önümüze koymamız gerekiyor" dedi. Gürcistan ile müzakereleri uzun süre devam eden çiftte vergilendirme anlaşmasının kısa bir süre önce imzalandığını, Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın yapılmış olmasının da büyük bir avantaj olduğunu ifade eden Yılmaz, Batum Hava Limanı'nın ortak kullanımını projesinin de iki ülke arasındaki önemli projelerden olduğunu dile getirdi. Gürcistan'da mevcut bir enerji atılımı bulunduğunu ve yaklaşık 7080 hidroelektrik santalinin yapımının öngörüldüğünü de ifade eden Yılmaz, bunun Türk yatırımcılar için değerlendirilmesi gereken önemli bir fırsat olduğunu söyledi. Yılmaz, Nabucco Projesi'nde diğer ortak ülkelerle birlikte Gürcistan'ın son derece önemli bir rol oynayacağını da ifade ederek, "Bütün bu çalışmalar, Gürcistan ile aramızdaki stratejik ortaklığın yansımaları. Bunlar halklarımızın refah düzeyinin artmasına katkıda bulunacak" şeklinde konuştu. Dünya ekonomisinin yeniden şekillendiği bu dönemde iki ülkenin daha çok iş birliği yaparak güçlenmeleri gerektiğini belirten Yılmaz, bütün bu projelerde en büyük şansın da iki ülkedeki siyasi muhatapların son derece genç, dinamik ve enerjik olmaları olduğunu söyledi.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve eşi Hayrünnisa Gül, Çin'e yaptıkları ziyarette gittikleri Urumçi'de folklor ekibiyle fotoğraf çektiler.

Çin'e 'krizi birlikte fırsata çevirelim' çağrısı

TOBB ve DEİK işbirliğinde Çin'de gerçekleştirilen iş forumunda konuşma yapan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Türkiye ve Çin'in kriz fırsatlarını birlikte değerlendirmesi gerektiğini söyledi. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), 23-29 Haziran tarihleri arasında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Çin ziyareti sebebiyle Türkiye'den 104 firmanın temsilcisini Çin'e götürdü. TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nun başkanlığında Pekin, Xi'an, Shenzhen ve Urumçi'ye yapılan bu ziyarete DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı, TÜSİAD Başkanı Arzuhan Doğan Yalçındağ, İstanbul Ticaret Odası Başkanı Murat Yalçıntaş, TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, MÜSİAD

Genel Başkanı Ömer Cihad Vardan ve Türk- Çin İş Konseyi Başkanı Hüsnü Özyeğin de katıldı. Ziyaret sırasında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Başkan Yardımcısı Bai Lichen, MOFCOM Bakan Yard. Chen Jian ve CCPIT Başkanı Wan Jifei ve Türk iş adamlarının katılımlarıyla "Türk- Çin İş Forumu" düzenlendi.

ÇİN'İN TÜRKİYE'DEKİ YATIRIMI OKYANUSTAKİ BİR DAMLA KADAR

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül forum sırasında yaptığı konuşmada Türkiye ve Çin'in Asya ile Avrupa'ya

başlayan iki önemli dost ülke olduklarını vurgulayarak yurtdışında toplam 160 milyar dolar yatırımı bulunan Çin'in Türkiye'deki 60 milyon dolar yatırımının okyanusta bir damla olduğunu ve daha fazla Çinli yatırımcıyı Türkiye'ye beklediklerini söyledi. Cumhurbaşkanı, özellikle demiryolu, köprü, metro, enerji (termik santral), petrol-rafineri, taşımacılık ve ulaştırma projelerinde ortak çalışmalar gerçekleştirilmesini ve Çinli firmaların yer alacağı bu projelerin Çin Eximbank tarafından desteklenmesinin oldukça önemli olduğunu kaydetti. Çin Devlet Başkanı ile resmi görüşmeler kapsamında, karşılıklı uçuş sayısının artırılması ve 2010 Şangay EXPO ile İstanbul Kültür

Başkenti projeleri kapsamında işbirliği ve ortak etkinlikler gerçekleştirilmesi yönünde fikir birliğine varıldığını ifade eden Cumhurbaşkanı Gül, Çin ve Türk işadamlarını global kriz sonrasında fırsatları beraber değerlendirmeye çağırdı.

TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Afrika başta olmak üzere 3. pazarlarda işbirliklerine yoğunlaşılması gerektiğine dikkat çekti ve kriz ortamında sağlanabilecek ortak kazanımlara önem verilmesi gerektiğini vurguladı. Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ise, Türkiye ekonomisi, dış ticareti ve yatırım ortamında kaydedilen gelişmelere değindi ve Çinli firmaları Türkiye üzerinden Avrupa'ya açılmaya davet etti.

Krize çözüm özel sektörün güvenini artırmaktan geçiyor

Ekonomik krizin aşılabilmesi için Türk özel sektörünün güvenini artırmak gerektiğini vurgulayan DEİK İcra Kurulu ve Dünya Odalar Federasyonu Başkanı Rona Yırcalı, 'Hepimiz yüksek işsizliğin sosyal ve ekonomik maliyetinden endişe ediyoruz' dedi.

DEİK İcra Kurulu ve Dünya Odalar Federasyonu Başkanı Rona Yırcalı, ekonomik krizin aşılabilmesi için Türk özel sektörünün güvenini artırmak gerektiğini söyledi.

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) İstanbul'da gerçekleştirdiği Yıllık Olağan toplantıları çerçevesinde Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) işbirliğiyle gerçekleştirilen 'Küresel Kriz ve Yükselen Piyasalar: Türkiye Deneyimi' toplantısında konuşan DEİK İcra Kurulu ve Dünya Odalar Federasyonu Başkanı Rona Yırcalı, "Hepimiz yüksek işsizliğin sosyal ve ekonomik maliyetinden endişe ediyoruz. ABD'de yapılan G20 zirvesinin ardından iş adamları olarak burada toplandık. IMF toplantıları ile küresel krizin etkilerini en aza indirmek ve bu konuda çözüm üretmek için bir aradayız" dedi.

GÜÇLÜ EKONOMİ İÇİN DAHA HIZLI ÇALIŞMAK GEREK

Türkiye'nin 2001 ekonomik krizinden sonra gelişmekte olan piyasaların yükselen yıldızı olduğunu söyleyen Yırcalı, 2001 yılında yaşanan krizin yapısal dönüşüm kuralları için özel sektör temsilcilerinin zorlandığını söyledi. Türkiye'nin 2008 ve 2009 küresel mali krizde özellikle ihracat pazarlarında ciddi bir kayba uğradığını belirten Yırcalı, "Görülen ekonomik yavaşlama, yani Euro bölgesi ve Kuzey Amerika, muazzam bir düşüşe yol açtı. Bu bölgede yaşanan sorunlar ve daralma Türkiye'ye yönelik bir mali akışa neden olmuştur. Bu sayede Türk ekonomisi, yüzde 6,2 ile 2008 yılı son çeyreğinde, yüzde 14 ile 2009 yılının ilk çeyreğinde (OECD ülkeleri arasında en yüksek daralma oranı) ve yüzde 7 ile 2009 yılının ikinci çeyreğinde büyüme yaşadığını" dedi. Son zamanlarda Türk hükümetinin kriz ile başa çıkabilmek için 2010-2012 yıllarını kapsayan yeni bir Orta Vadeli Ekonomik Program anlaşmasının kabulü için çalışmalara başladığını söyleyen Yırcalı "Bu program, rekabet gücünün ve ekonominin esnekliğinin artırılması, özel sektör odaklı

Rona Yırcalı, Türkiye'nin 2001 ekonomik krizinden sonra gelişmekte olan piyasaların yükselen yıldızı olduğunu söyledi.

sürdürülebilir büyümeyi desteklemeyi amaçlamaktadır. Son küresel kriz bize, enflasyon, işsizlik gibi uzun süreli yapısal sorunları çözmemiz gerektiğini ve rekabetçi, yenilikçi tabanlı ekonomi modeli için ekonomik dönüşümün zorunlu olduğunu gösteriyor. Temel öncelik geri büyümeyi getirmek. Bu nedenle özel sektörün güvenini artırmak önemlidir" dedi.

Toplantıya konuşmacı olarak katılan TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Öğretim üyesi Prof. Dr. Serdar Sayan ise, "Küresel Mali Kriz ve Türk Dış Ticareti: Sorunlar ve Yeni Politikalar" başlıklı sunumunda küresel ekonomik krizin Türk dış ticaretine etkilerini ve ticaretin yeniden canlanması için alınması gereken politika önlemlerini analiz etti. Koç Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Murat Üçer de "Küresel Mali Kriz ve Türk Ekonomisi'nin Büyüme Modelinin Yeniden Değerlendirilmesi" başlıklı sunumunda verimlilik odaklı bir büyüme modelinin üzerinde çalışılması gerektiğini ifade etti. YASED Başkan Yardımcısı Adnan Nas "Küresel Mali Akımlar ve Türkiye" isimli sunumunda kriz sonrasında Türkiye'ye gelen yabancı sermaye yatırımlarının azalmaması için alınması gereken politika önlemleri hakkında tespitlerde bulundu. Merkez Bankası Eski Başkan Yardımcısı Dr. Hasan Ersel "Küresel Mali Kriz ve Yeni Sanayi Politikası" isimli sunumunu gerçekleştirdi.

SORUNLARA BÜTÜNLÜKLÜ BAKMALIYIZ

İstanbul'da gerçekleştirilen 5. Dünya Odalar Kongresi'nde, iş adamlarının yönetim konusunda karşılaştıkları sorunların yanı sıra küreselleşme sürecinde karşılaşılan zorluklar, ekonomilerin yeniden yapılanması ve iyi yönetişimin önemi gibi iş hayatına yönelik konular ele alınmıştı. 6. Dünya Odalar Kongresi'nde ise 'Sürdürülebilir Büyüme ve Değişim' başlığı altında iş dünyasının karşı karşıya olduğu temel sorunların masaya yatırıldığını söyleyen Yırcalı,

İ, Kongre kapsamında iklim değişikliklerinin ekonomik etkilerinden, küreselleşmenin KOBİ'lere yansımalarına, sahtecilikten kadının iş dünyasındaki yerinin güçlendirilmesine dek pek çok konunun da tartışmaya açıldığını ilettili. Yırcalı, "Kongremizin odak noktalarından biri olan 'Küresel sorunlarla mücadele' başlığı çerçevesinde yaptığımız tartışmalar, her gün karşılaştığımız pek çok sorun üzerinde düşünmemizi sağladı" dedi.

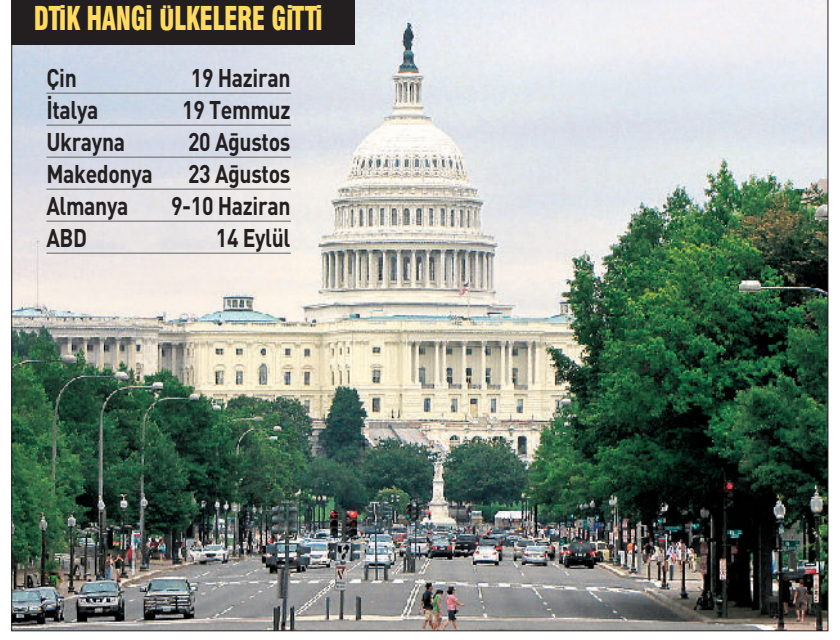
7. KONGRE MEXICO CITY'DE OLACAK

Dünya Odalar Federasyonu ve DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı, "Her ülkede sanayi ve ticaretle uğraşan iş dünyası temsilcilerinin bilinçlenmesi, düzenleme ve uygulamalardan haberdar olması temeline 400 yıldan bu yana faaliyet gösteren ve bugün sayıları 14 bini aşan "Odalar"ın çatı organizasyonu olan Dünya Odalar Federasyonu (WCF) yerel, bölgesel, ulusal, çok uluslu projelere imza atma ve üyelerinden aldığı güçle katma değer yaratma hedefini hala

ilk günkü azimle sürdürüyor. Bu çalışmalarımızın devamı elbette olacak. Bunun için 7. Dünya Odalar Kongresi'ni, 2011 yılında Mexico City'de gerçekleştireceğiz. Tüm dünya odalarını kapsayan Dünya Odalar Federasyonu'nun bir sonraki toplantısında da yine bir arada olmayı ve ekonomik canlanmaya çözüm bulmayı hedefliyoruz. Ortak payda da buluşmak dünya ekonomisine ve özel sektöre yeni girişimlerle birlikte muazzam bir katkı sağlayacaktır" şeklinde konuştu.

DTİK HANGİ ÜLKELERE GİTTİ

Çin	19 Haziran
İtalya	19 Temmuz
Ukrayna	20 Ağustos
Makedonya	23 Ağustos
Almanya	9-10 Haziran
ABD	14 Eylül

Türk diasporası çalışmalarını hızlandırdı

TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nun başkanlığını yürüttüğü Dünya Türk İş Konseyi (DTİK), Avrupa, Asya Pasifik ve Amerika'daki Türk gücünü bir araya getirmek için lobi faaliyetlerine devam ediyor. 2008 yılında Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) bünyesinde kurulan Dünya Türk İş Konseyi (DTİK), geçtiğimiz Nisan ayında yaklaşık 2 bin Türk girişimci, onlarca CEO, çok sayıda bürokrat ve hükümet yetkilisini bir araya getirerek gerçekleştirdiği kurultayın ertesinde TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nun girişimleriyle yurt dışındaki lobi faaliyetlerine de devam ediyor. Dünyanın hemen her yerinden gelen 2 bine yakın Türk girişimcisinin üyesi olduğu konsey, yurt dışındaki Türk gücünü ortak bir payda da buluşturmaya ve Türk girişimcisinin yabancı ülkelerdeki bilinirliğini artırmak için yürüttüğü bu çalışmalarına sektörün önde gelen isimlerini de davet ediyor.

TOBB/DEİK/DTİK Başkanı Hisarcıkloğlu, Dünya Türk İş Konseyi projesinde başarılı olabilmek için en büyük sermayenin yurtdışında yaşayan Türklerin birlikte hareket edebilme kültürünü geliştirmesi olacağını vurgulamasıyla birlikte şöyle konuştu: "1980'lerde 3 milyar dolar ihracat yaparken bugün 200 ülkeye mal satıyoruz. Avrupa'nın en büyük 6., dünyanın en büyük 17. ekonomisiyiz. İhracatta 100 milyar dolar geçtik. Avrupa'daki her üç televizyondan biri Türk malı. Üç beyaz eşyadan birini biz üretiyoruz. Bir ekşimiz var, birlik olmak."

Almanya, Milano, Çin, Amerika, Ukrayna, Makedonya'da Türk girişimcilerini aynı platformda buluşturan Hisarcıkloğlu'nun, yaptığı tüm konuşmalarda en önem verdiği nokta girişimcilerin birliği ile Türkiye'nin krizden çıkış yolunu zorlamadan bulabileceği oldu. "Krizin ne zaman biteceğini bilen ne yazık ki yok, bazı göstergeler krizin "W" (ikinci bir kriz dalgası) şeklini alabileceğini gösteriyor. Baltık kuru yük taşımacılığı endeksi, dünya ticaretinin nabzını tutmak için önemli bir noktadır. Bu endekse göre gemi taşımacılığı dibi gördükten sonra çıkma eğilimindeydi, şimdi ise

yeniden gerileme eğilimleri var" şeklinde konuşan Hisarcıkloğlu, ülkenin ancak girişimcilerin çalışmaları ile zenginleşebileceğini söyledi. 70 milyonun refahı için girişimcilere büyük görev düştüğünü ifade eden Hisarcıkloğlu, zenginleşmenin ve gelişmenin özel sektörün çabası ve çalışmaları ile mümkün olacağını, bunu sağlamanın başka bir yolu olmadığını kaydetti. Türkiye'deki işsizliğe de değinen Hisarcıkloğlu, ülkede 6,3 milyon işsiz bulunduğunu, ilk önceliklerinin istihdamı artırmak olduğunu belirtti.

ABD'NİN TÜRKİYE'YE İHTİYACI VAR

14 Eylül tarihinde Washington'da bulunan Türk girişimcileri, Coca Cola Yönetim Kurulu Başkanı ve DTİK Yüksek İstişare Kurulu Başkanlığı görevlerini yürüten Muhtar Kent ile de buluştu. Kent, DTİK'in yeni dönem projelerinden bahsederken girişimciler ile krizi fırsatı çevirmenin yollarını konuştu. Türkiye'nin güçlü bir ABD'ye, ABD'nin de güçlü bir Türkiye'ye ihtiyacı olduğunu vurgulayan Kent, dünyanın da Türk-Amerikan ilişkilerine ihtiyaç duyduğunu ve bunun sadece diplomatik değil ekonomik ve ticari ilişkileri de kapsamaması gerektiğini belirtti. Washington'daki toplantıda Obama ziyaretinin yeni bir başlangıç olduğunu anımsatan Hisarcıkloğlu ise, "Geleceğimiz açısından umutluyuz. Biz Amerika'dan korkmamalıyız aslında. Biz bütün dünyaya mal satıyoruz. Belki de en kolay mal satacağımız yer burası" diye konuştu.

Almanya ve Türkiye'den bahsederken dünyanın hiç bir yerinde doğrudan komşu olmayıp da kültürel, sosyal ve ekonomik alanda ilişkilerinin bu kadar sıkı olduğu başka iki ülke bulunmadığına işaret eden Hisarcıkloğlu, Almanya'nın, Türkiye'nin AB üyeliğine de her zaman destek olduğunu söyledi. Türkiye ve Almanya arasındaki ilişkilerin çok yüksek düzeyde olduğunu ve bunun daha da geliştirilmesi gerektiğini ifade eden Hisarcıkloğlu, Alman yatırımcılarına da, Avrupa'nın ekonomi merkezi olarak nitelendirildiği Türkiye'ye yatırım yapmaları çağrısında bulundu.

Do you know who is the right person for this chair?

We do...

Executive Search & Recruitment Solutions

The most trusted name in Executive and Personnel Search, Data Expert excels in finding the best talent for companies active in various industries. Our professional approach that includes the latest technology, the strong network and the wide database led us to succeed in fulfilling over 5.000 strategic positions since 1995.

Istanbul Headquarters : Şakir Kesebir Cad. No:31 Balmumcu / Beşiktaş / İSTANBUL
Tel: +90 (212) 288 72 73 - Fax: +90 (212) 272 60 44

Member of Horton International : ARGENTINA ■ AUSTRALIA ■ AUSTRIA ■ BENELUX ■ BRAZIL ■ CHINA ■ DENMARK ■ FINLAND ■ FRANCE ■ GERMANY ■ GREECE ■ ITALY ■ JAPAN ■ KOREA ■ MEXICO ■ RUSSIA ■ SWEDEN ■ THAILAND ■ U.S.A

dataexpert
Executive Search & Recruitment Solutions

www.dataexpert.com.tr

ÖZEL SEKTÖR TEMSİLCİSİNE BAKANLIK DESTEĞİ

Siyasetin üst düzey temsilcilerini ziyaret eden DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı hem kurumu tanıttı hem de Bakanlık desteğinin DEİK çalışmalarında çok önemli olduğunu dile getirdi.

DEİK, siyasetin üst düzey temsilcilerine ziyaretler yapmaya devam ediyor. Bakanları işbirliği halinde olabilmek için makamlarında ziyaret eden DEİK yöneticileri, Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış ile bir araya geldi. Ziyarette DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı hem kurumu tanıttı hem de Bakanlık desteğinin DEİK çalışmalarında çok önemli olduğunu belirtti. Yapılan görüşmede Bakan Egemen Bağış, Fransa, Almanya ve AB Dönem Başkanlığını üstlenen İsveç ile 2010 yılı dönem başkanları İspanya ve Belçika'nın, Türkiye için büyük önem taşıdığını vurgulayarak yurtdışında DEİK ile yakından çalışmaya her zaman arzulu olduğunu kaydetti. Her zaman DEİK ile yakından çalışmaya hazır olduklarını ifade eden Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ise "Türk özel sektörünün dışa açılımında ve Türkiye'nin dış ekonomisinde daha büyük pay alması için çalışmalar yürüten DEİK'in projelerine destek vermek isteriz" dedi.

ZAFER ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı

ÇALIŞMAYA HER ZAMAN HAZIRIZ

Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ile yapılan görüşmede DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı, DEİK Yönetim Kurulu üyesi Şerafettin Aşut yer aldı. Devlet Bakanı Çağlayan: "Her zaman DEİK ile yakından çalışmaya hazırız. Türk özel sektörünün dışa açılımında ve Türkiye'nin dış ekonomisinde daha büyük pay alması için çalışmalar yürüten DEİK'in projelerine destek vermek isteriz" dedi. Çağlayan, Güney Amerika, Çin, Libya, Cezayir, Gürcistan, Mısır, İsviçre, Norveç ve Romanya ülkelerinin kendi takviminde üst sıralarda yer aldığını ve DEİK'le birlikte bu ülkelerle en kısa zamanda proje üretmek istediklerini belirtti.

TANER YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

FAALİYETLERİYLE ÖNCÜ BİR KURUM

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ise DEİK'in yapısı, kapsama alanı ve amacı ile bu alanda faaliyet gösteren diğer kurumlardan farklı ve öncü olduğunu vurguladı. Bakan Yıldız, KEK Başkanlığını yürüttüğü ülkeler ile düzenlenen Karma Ekonomik Komisyon toplantılarında DEİK'in hâlihazırda aktif katılımının önemli olduğunu da belirtti. Önümüzdeki dönemde özellikle Güney Afrika ve Güney Kore ile yoğun temaslarda bulunmak istediğini söyleyen Bakan Yıldız, bu kapsamda ilgili iş konseylerinin bilgi birikiminden faydalanmak istediğini vurguladı.

MEHMET ŞİMŞEK Maliye Bakanı

DEİK ÖNEMLİ BİR ARACI

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, DEİK etkinliklerine katılımın yurtdışındaki Türk iş adamlarına ulaşma konusunda önemli bir aracı olduğunu söyledi. Bakan Şimşek, bu kapsamlı ziyaretlerin aynı zamanda Varlık Barışı Yasası'nın yurtdışındaki Türk girişimcilere tanıtılması için değerlendirildiğini söyledi. Şimşek, DEİK İcra Kurulu üyesi Zeynel Abidin Erdem'in önerisi olan, DEİK Yönetim Kurulu ve İş Konseyi Başkanları ile Gelir İdaresi Başkanı'nı da dahil ederek bir araya gelince bir toplantıda maliye konularını, vergi sistemini görüşmeye sıcak baktı.

ALİ BABACAN Devlet Bakanı

İFM SÜRECİNDE DEİK ÖNEMLİ

DEİK İcra Kurulu Başkanı Rona Yırcalı başkanlığındaki heyetle görüşen Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ise, öncelikle İstanbul Finans Merkezi (İFM) Projesi kapsamında DEİK ve bağlı iş konseylerinde bulunan başkanların da konuyla ilgili olarak çalışmaya katılmasının önemine işaret etti. Bakan Ali Babacan, yurtiçi ve yurtdışında süren mevcut çalışmalarda DEİK'in önemli ve aktif bir rolü olduğunu dile getirirken, özellikle dış ekonomiye yönelik her türlü projede yer almasının kaçınılmaz olduğunu da sözlerine ekledi.

ERTUĞRUL GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı

YURTDIŞI TANITIMI İÇİN ORTAK ADIM

Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, özellikle iş konseyleri bünyesinde kurulan alt komitelerde turizm yapılanmasının oldukça önemli olduğunu vurgulaması üzerine Rona Yırcalı da bu kapsamda DEİK olarak yeni projeler üretmesine açık olduklarını belirtti. Bakanlık bünyesinde yürütülen yurtdışındaki tanıtım faaliyetlerinde de iş konseyi başkan ve üyelerinin de yer almasının daha verimli olacağını ileten Bakan Günay, DEİK'in faaliyetlerinde yer almaya çalışacağını ifade etmesi olumlu sonuç olarak kaydedildi.

NİHAT ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı

AFRİKA ÜZERİNDE ÇALIŞILMALI

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Anadolu açılımına ve KOSGEB ile işbirliğine temel oluşturan KOBİ'lere yönelik detaylar konusunda DEİK çalışmalarının önemli olduğunu söyledi. Afrika açılımı kapsamında Afrika'nın tüketici alışkanlıkları ile Türk ürünlerinin örtüşmesi hedefiyle bir araştırma yapılmasının yararlı olacağını belirten Ergün, Afrika'nın artan önemini daha iyi kavrayabilmek ve bölgeyi özel sektöre tanıtabilmek için bu çalışmanın faydalı olacağını vurguladı. Ergün, krizde kamuya yatırıma kıyasla, özel sektöre yapılan yatırımın büyüme oranına etkisinin çok daha yüksek olduğunu ekledi.

HAYATİ YAZICI Devlet Bakanı

DEİK'LE TEMASA GEÇMEK GEREK

Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, yeni dönemde KEK başkanlığını yürüttüğü ülkeler çerçevesinde DEİK ile temasa geçilmesinin önemli olduğunu altını çizdi. DEİK Yönetim Kurulu Üyesi Halim Mete tarafından gerçekleştirilen görüşmede Yazıcı, KEK Eş Başkanı olduğu Slovenya, Fas, Moldova ülkelerine ilişkin olarak, DEİK'in KEK toplantısına paralel iş konseyi toplantıları yapılması arzusunda olduğunu ifade etti. Bakan Yazıcı, bu toplantıların yabancı yatırımlar ve dış ticaret hacminde yadsınamayacak bir etkisi olduğunu söyledi.

EGEMEN BAĞIŞ Devlet bakanı ve Başmüzakereci

İSVEÇ'TEKİ FORUMA KATILACAK

Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış ile gerçekleştirilen görüşmede AB süreci konuşuldu. Bağış, Fransa, Almanya ve AB Dönem Başkanlığı'nı üstlenen İsveç ile 2010 yılı dönem başkanları İspanya ve Belçika'nın, Türkiye için büyük önem taşıdığını vurguladı. Yurtdışında DEİK ile yakından çalışmaya her zaman arzulu olduğunu kaydeden Bağış, DEİK/Türk-İsveç İş Konseyi'nin Aralık ayında İsveç'in AB Dönem Başkanlığı kapsamında Stockholm'de gerçekleştireceği çalışmalara katılmaktan memnuniyet duyacağını söyledi.

www.eviniyenileturkiye.com

Yapı sektörünün 83 lider markası ve Halkbank, evinizi yenileyebilmeniz için güçlerini birleştirdi.

**%0,33'den başlayan faizli
36 aya varan vadeli
2 ay ertelemeli**

Ev Yenileme Kredinin şimdi tüm Halkbank Şubeleri'nde!
Hemen www.eviniyenileturkiye.com'u tıklayın
ya da 444 0 400'ü arayın, bu fırsatı kaçırmayın.

YENİLEME KREDİSİ (Masraflı)						YENİLEME KREDİSİ (Masrafsız)					
Örnek Kredi Tutarı	Kredi Vadeli	Aylık Kredi Faizi	Alınacak Ücretler(*)	Aylık Toplam Maliyet Oranı	Yıllık Toplam Maliyet Oranı	Örnek Kredi Tutarı	Kredi Vadeli	Aylık Kredi Faizi	Alınacak Ücretler	Aylık Toplam Maliyet Oranı	Yıllık Toplam Maliyet Oranı
10.000,-TL	1-12 ay	%0,33	%2	%0,60	%7,25	10.000,-TL	1-12 ay	%0,63	Yok	%0,63	%7,56
10.000,-TL	13-24 ay	%0,80	%2	%0,95	%11,37	10.000,-TL	13-24 ay	%0,95	Yok	%0,95	%11,40
10.000,-TL	25-36 ay	%0,95	%2	%1,05	%12,63	10.000,-TL	25-36 ay	%1,05	Yok	%1,05	%12,60

35 yaş için hesaplanan 1 Yıllık Hayat Sigortası bedeli 25,-TL'dir.
(*) Masraflı Yenileme Kredisi için minimum masraflı 75,-TL'dir.

Üreten Türkiye'nin Bankası

Model ortaklık sosyalleşecek

ABD Başkanı Obama'nın Türkiye ziyareti sırasında TBMM'de yaptığı konuşma-da "model ortaklık" söylemine dikkat çeken Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Türkiye ve ABD arasındaki ilişkilerin sadece askeri ve güvenlik temeline dayalı olmadığını, ilişkilere kültürel, ekonomik ve sosyal boyutun da eklenmesinin gerekli olduğunu altını çizdi. Washington'da 31 Mayıs-3 Haziran tarihleri arasında yapılan Türk Amerikan İş Konseyi ve ATC (American Turkish Council) 28. Ortak Yıllık Toplantısı'nda konuşan Davutoğlu, Türkiye ve Amerika arasındaki ticaret hacminin 16 milyar dolar olduğunu söyleyerek, "Stratejik ilişkinin bahsedildiği ortamda Türkiye ve ABD arasındaki bu denli düşük ticaret hacmini açıkla-k zor" dedi. Bu anlamda ilişkilerin çok taraflı olmasında devlet yetkilileri dışında kamuoyu ve işadamlarının desteğine de ihtiyaç duyduklarını vurgulayan Davutoğlu, bu tür toplantıların rutin toplantılar olmasının engellenmesini ve her yıl bir önceki dönemin sorgulanmasını önerdi.

DEİK, üyelerine iki yeni yayın hazırladı

DEİK Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü tarafından DEİK üyelerine özel iki çalışma hazırlandı. Kurumsal Katalog ve Üye Kataloğu adı verilen bu yayınlar Türk özel sektörü ve kamu kurumları ile paylaşıldı. Kurumsal Katalog'da DEİK'in Yönetim, İcra Kurulu ve Denetim Kurulu gibi tepe yönetimine, DEİK'in kurulumunda payı olan seçkin isimlerden oluşan Şeref Üyelerine, DEİK Kurucu Kuruluşlarına ve DEİK'in kolları olan İş Konseylerinin Başkanları ve Yürütme Kurulu Üyelerinin bilgilerine yer verildi. DEİK Üye Kataloğu'nda ise DEİK'e güç veren Türk girişimcilerinden oluşan üyelerinin bilgileri yer alıyor.

Gelecek yıl için beklentiler olumlu

Türkiye'nin küresel krizden ticaret, yatırım ve beklentiler olmak üzere üç kanaldan etkilendiğini anlatan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, "Bunlar bize, özellikle AB ile güçlenmiş olan ilişkilerimiz nedeniyle ağır bir darbe vurdu" dedi. Babacan 2010 yılı içinse olumlu bir tablo çizdi. Türk Amerikan İş Konseyi, Bloomberg ve Amerikan Türk Cemiyeti (The American Turkish Society - ATS) işbirliğinde Newyork'ta gerçekleştirilen Türkiye Yatırım Konferansı'nda konuşan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, 2010 yılı için umutlu bir tablo çizdi. "Bu yıl büyüme oranı yüzde -6. Gelecek yıl yüzde 3,5 pozitif büyüme bekliyoruz. Güçlü finans sistemi Türkiye için büyümenin ana itici gücüdür. Türkiye bankacılık sektörüne dokunması gerekmeyen tek OECD ülkesidir" diye konuşan Babacan, açıklanan orta vadeli ekonomik planıyla krizden çıkış stratejisinin ilan edildiğini aktardı. Bu süreçte odaklandıkları esas noktanın sürdürülebilir bir büyüme olduğunı kaydeden Babacan, "Yapısal reformları gerçekleştirmek rekabet gücünü artırmak, ekonominin esnekliğini arttırmak, işsizlikle ilgili sorun küresel resesyondan kalıntısıdır. 2012'de bile bunun yüzde 14'ün altında olmasını beklemiyoruz" dedi.

Komşu açılımı ekonomik dengeleri de değiştirdi

Hükümetin 'komşularla sıfır problem' stratejisi ticaret ve yatırımın rotasını değiştirdi. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Davos ve Gazze çıkışları, Ortadoğu'da Türkiye'nin popülaritesini artırdı.

Türkiye son günlerde komşu ülkelerle önemli 'açılımlara' imza atarak sadece dış politikasını değil, dış ticaret dengelerini de değiştiriyor. Hükümetin 2002 yılından bu yana adım adım oluşturduğu 'komşularla sıfır problem' stratejisi ticaret ve yatırımın rotasını çevre ülkelerle Ortadoğu bölgesine kaydırdı. Bunun en önemli göstergesi ise Türkiye'nin ihracat haritasındaki değişim ve Ortadoğulu yatırımcının Türkiye'ye artan ilgisi. Ortadoğu'nun Türkiye tabibinin yatırım rüzgarına dönüşmesi ise komşu açılımında ikinci perdeyi açacak. Bir yandan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve hükümetin çeşitli üyelerinin birbiri ardına Ortadoğu ülkelerine yaptığı ziyaretler, diğer yandan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Davos ve Gazze çıkışları, Ortadoğu'da Türkiye'nin popülaritesini artırdı. Bu gelişme Kuveyt, Ürdün, Katar gibi ülkelerden yatırımcıların da yönünü Türkiye'ye çevirmesine neden oldu. "Başbakan Erdoğan'ın Ortadoğu'da artan karizması nedeniyle bölgede Türk deyince bütün kapılar açılıyor" sözleriyle Türkiye'ye artan ilgiyi anlatan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türk-Ortadoğu İş Konseyleri Başkanı Mehmet Habbab, Ortadoğu'dan gelecek yatırımlar konusunda çok umutlu. Son 7 yılda 70 milyar dolarlık yabancı sermaye akışının 25 milyar dolarının Ortadoğu'dan geldiğine işaret eden Mehmet Habbab'a göre önümüzdeki 10 yıl içinde Türkiye'deki yabancı sermaye yatırımlarının en az yüzde 50'si Ortadoğu menşeli olacak. Bugün telekomünikasyon sektöründen gayrimenkule kadar pek çok alanda Türkiye pazarında olan Ortadoğulu sermayedarların bundan sonraki süreçte, özellikle özelleştirmeler yoluyla Türkiye'ye gireceklerine işaret eden Habbab, "Türk Hava Yolları, demir yolları özelleştirilecek. Limanlar özelleştiriliyor, belki Botas özelleştirilecek... Bunlar çok büyük projeler ve Ortadoğulu sermaye sahipleri tarafından yakın takibe alınmış durumlar" diyor.

İHRACAT HARİTASINDA ÇEVRE ÜLKELER YÜKSELİŞTE

Krizde 1 trilyon dolarlık likiditeleriyle göz dolduran Arap sermayedarlar yatırım için Türkiye pazarını yakın takibe alırken, Türkiye ise bu hamleye yakın ülkelere ihracatını artırarak karşılık veriyor. İhracatta komşu açılımının en çarpıcı örneği kimyasal mamullerde yaşanıyor. Çok değil, bir yıl öncesi-ne kadar kimyasal mamullerde 858 milyon

DEİK Türk- Ortadoğu İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Mehmet Habbab

dolarla bir numaralı ihracat pazarı olan İtalya, bir yılda yüzde 10 düşüşle 258 milyon dolara gerilerken, bunun karşısında ise 283 milyon dolardan 370 milyon dolara yükselen bir Irak pazarı var... İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamülleri İhracatçıları Birliği (İKİMB) Başkanı Murat Akyüz bu yakınlaşmayı "Bir zamanlar Avrupa ısrarımız vardı, şimdi bu giderek azaldı. Artık uzun süredir sırtımıza vurup 'bize dönün, bizimle ilgilenin' diyen gruba yüzümüzü döndük. Bu Türkiye için büyük bir şanstır" diyor.

İhracatın çok ciddi bir ihracatta yapısal değişim sürecinden geçtiğini söyleyen Akyüz, "Kabuk değişiyor. Bunlar o kabuk değişimdeki sancılar. Türkiye artık komşularının atlayarak dünyaya ulaşmaya çalışmıyor" açıklamasını yapıyor. Dünyada trend komşularla ilişkilerin minimum yüzde 30 olması üzerine olduğunu söyleyen Akyüz, "Biz bugüne kadar bütün ilişkileri komşularımızı at-

layarak kurmaya çalışıyorduk. Ülkelerle ilişkileri politik olarak da çok sıcak tutmamaya çalışıyorduk. O trend değişince kirizin de etkisiyle Türkiye'nin artı rakamları geçmesini sağlayacaktır. Krizin ortaya çıkışı finans sektörünün çok olgun olduğu ülkelerde çıkmış olması. Bizim doğu komşularımızın hiçbirini finans sektörü olgun ülkeler değil. Bizim avantajımız o. Sıcak paranın birebir geçtiği, cebinizde para olduğunda ticaret yaptığınız ülkelere bahsediyoruz. Kredi istemeyen cebinde parası olduğunda sizden alan insanlar bunlar" diyor. Çevre ülkeler stratejisinin belli kalemlerde çok daha fazla kendini hissettirdiğini kaydeden Akyüz, "Mesela boyaya ve verniklerde ilk üç pazarımız Irak, Azerbaycan ve İran. İtalya da yüzde 69 düşüş var. 2008 eylülüne kadar 858 milyon dolar olan ihracat, 2009 eylülünde 258 milyon dolara indi. Bu bütün yapıyı değiştirdi. Onun yerine yüzde 30 artışı artık Irak var" diyor.

TİCARET KAZANI KOMŞU ÜLKELERLE KAYNIYOR

İRAN

HEDEF 20 MİLYAR DOLAR

İran ile Türkiye arasındaki ticaret hacmi giderek büyüyor. 8 yıl önce 350 milyon dolar olan ticaret bugün 10 milyar dolara aştı. İran ile ticarete ilk hedef 20 milyar dolara ulaşmak. 2002 yılından bugüne kadar 35 milyar dolar dış yatırım çeken ülkede sanayinin bel kemiği olan Tebriz'de 50 Türk yatırımcı bulunuyor. Tekstilden gıdaya, kimyevi maddelerden ayakkabıya kadar her türlü yatırımın geçerli olduğu İran ile Türkiye arasındaki ticaret hacmi ise 2008 yılında ataka geçti. Ticaret hacmi bir önceki yıla göre yüzde 38.6 oranında artış gösterdi. İthalatın önünü kapatmak isteyen İran mevcut yatırımcıya çok ciddi teşvikler var. Türkiye İran ile ticaret hacmini artırmak için Rusya'da gerçekleştirdiği yerel para birimi ile ticareti gündemine taşıdı. İran, Türkiye'nin doğal gaz aldığı ülkere arasında bulunuyor. İran ile sınırda bir ortak sanayi bölgesi kurulması projesi gündemde.

SURİYE

VIZESİZ GEÇİŞ HEYECANI

Suriye ve Türkiye arasındaki geçtiğimiz günlerde başlayan vizesiz geçiş iki ülkenin iş dünyasında heyecan yarattı. Görüşler, bu açılımın Suriye ve Türkiye'nin elini dünyaya karşı çok güçlendireceğini yönünde. Türkiye'nin Suriye'ye ihracatı, 2008'de yüzde 39,5 artarak 1 milyar 113 milyon dolara çıktı. 2009 yılının 7 ayında ise yine aynı ülkeye 733 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Vizenin kaldırılmasının ardından bu rakamların da

ikiye katlanması bekleniyor. Sürecin turizm ve sanayi alanında büyük gelişmelerin gebe olduğunu belirten Antakya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Başkan Yardımcısı Remzi Güzel, "Suriye bizim için çok bakir bir pazar. Çok iyi değerlendirmemiz lazım. Türk iş adamlarının tekstil ve mobilya alanındaki yatırımların sayısı artacak" diyor.

İRAK

25 MİLYAR DOLARLIK PROJE

Bağdat temasları kapsamında gerçekleştirilen Irak Ulusal Yatırım Komisyonu ile Türk işadamlarının biraraya geldiği "Irak'ta iş fırsatları" toplantısı, iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin gelişmesi konusunda kat edilecek çok yol olduğunu gösterdi. 2 milyonluk konut açığı bulunan Irak'taki projelerin toplam maliyetinin 25 milyar doları aşacağı belirtiliyor. İhracatta ise 5 milyar dolara ulaşan ticaret hacminin 20 milyar dolara çıkarılması hedefleniyor. Türk-Irak İş Konseyi Başkanı Erçüment Aksoy, bundan sonraki süreçte Türk işadamlarına büyük iş düştüğünü söyledi.

MISIR

YATIRIM YAPMAYA UYGUN

Mısır, 76 milyon nüfusu ile gelişmekte olan bir pazar olarak dikkat çekiyor. Finansal Times'ın bölgede yatırım yapılacak en uygun ülke olarak gösterdiği Mısır ile Türkiye arasında ticaret hacmi 2.4 milyar dolara ulaştı. 200'ün üzerinde Türk yatırımcının 1.5 milyar dolar yatırım yaptığı ülkede bu yatırımlar 50 bin kişiye istihdam sağlıyor. Mısır'a ihraç edilen ürünler arasında otomotiv ve yan sanayi mamülleri, meyve sebze, plastik mamüller, kimyasallar, metal eşyalar yer alıyor. Ortadoğu'nun fırsatlar ülkesi olarak gündeme gelen Mısır; karayolu, demiryolu, liman ve gayrimenkulden oluşan dev kamu yatırımlarını Türk müteahhide teslim etmek istiyor. Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Mısır Yatırım Bakanlığı'nın toplam değeri 18 milyar dolar bulan 48 inşaat projesinin ihalesini Türk müteahhitlere vermek istediğini belirtti.

AZERBAYCAN

GERGİNLİK TİCARETE YANSIMAZ

Azerbaycan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmi 2008'de 3 milyar dolara buldu. Müteahhitlik firmalarının öne çıktığı ülkede Türk firmaları 3.5 milyar dolar taahhüt işi aldı. Azerbaycan'daki doğrudan Türk yatırımı ise 6.5 milyar dolar. Türk Azeri İş Konseyi Başkanı Cengiz Gül'e göre ilk işine Azerbaycan'da başlayan Türk firma sayısı da hayli fazla. Ermenistan Açılımı nedeniyle ilişkiler gerilse de iş dünyası bunu tehdit olarak görmüyor.

Türk-Amerikan İş Konseyleri'nde faaliyet trafiği hızlandı

Amerika Bölge Konseyleri'nin etkinlikleri, Latin Amerika ve ABD ile Kanada ekseninde düzenlenen faaliyetler çerçevesinde değerlendirilebilir. Son dönemdeki Türkiye- Latin Amerika ilişkilerinde, Latin pazarının 1.8 trilyona yaklaşan ekonomik büyüklüğü ve 700 milyar dolar aşan dış ticaret hacmi ile öne çıkması üzerine, Türkiye'nin bu pazara açılımı için çalışmalar son hızıyla devam ediyor. Dışişleri Bakanlığı ve DTM'nin bu bölgeye açılım stratejilerine paralel olarak DEİK'in 21 Mayıs'ta Brezilya Devlet Başkanı Luiz Inacio Lula da Silva'nın katılımıyla düzenlediği "Türkiye-Brezilya İş Forumu"nun ardından, Temmuz ayında Devlet Bakanı Zafer Çağlayan başkanlığında, DTM, TİM ve İMMİB ev sahipliğinde yaklaşık 100 işadamlarının katılımı ile düzenlenen ticaret heyeti seyahatine katıldı. Şili'nin başkenti Santiago'da, Türkiye-Şili İş Forumu düzenlendi ve Şili Cumhurbaşkanı Michelle Bachelet ve Dışişleri Bakanı M. Fernandez'in katılımları ile Devlet Başkanlığı rezidansında Türkiye-Şili Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalandı. Latin Amerika'da en yüksek GSYİH'ye sahip ülke olan ve enflasyon oranı yükselirken işsizlik oranının düştüğü gözlemlenen Şili, Latin Amerika'da en fazla sayıda STA'ya sahip ülke konumunda ve Türkiye ile imzalanan STA dolaşısıyla işadamlarımıza 2.5 milyar tüketiciyi içeren bir pazara giriş kapısı açıldı. Türkiye'nin hazır giyim, tekstil ve iplik, pamuk, halı, tarım makineleri, motorlu araç, elektronik, elektrikli aletler, alüminyum, demir, işlenmiş gıda ürünlerinin Şili'de rağbet göreceği; öte yandan Şili'nin de kereste, selüloz, taze meyve, şarap, kuru meyve, bakır, metenol, kağıt, somon balığı ve yün gibi ürünleri ile Türkiye pazarına girebileceği değerlendiriliyor. Söz konusu ziyarette, 47 Türk firması, Şilili firmalarla 120 iş görüşmesi yaptı; 20'nin üzerinde firma iş yerlerinde doğrudan ziyaret edildi; 15 firma 52 milyon 840 bin dolarlık bağlantı yaptı. Bu gelişmelere ek olarak, Brezilya Ticaret ve Yatırım Tanıtım Ajansı (APEX BRASIL)'in Türkiye'de ofis açmayı planladığı öğrenildi ve APEX organizasyonu ile 26-29 Eylül tarihlerinde Türkiye'ye gelen Brezilyalı işadamları heyeti ile ikili görüşmeler ayarlandı. 2010 yılı sürecinde, Başbakan ve Bakan düzeyinde katılım ile, Brezilya, Şili ve diğer Latin Amerika ülkelerine sektörel heyet ziyaretleri planlanıyor. Ayrıca yakın dönemde, İstanbul'da Brezilya Konsoloslugu açılacak.

Türk-Amerikan İş Konseyi (TAİK), ABD'ye olan ihracatın geliştirilmesi konusunda Türk işadamlarına yönelik olarak yeni eyalette iş yapma rehberi hazırladı ve büyük bir danışmanlık firması işbirliğinde, kapsamlı bir proje başlattı. İş Konseyi, İstanbul'da yapılan IMF toplantıları öncesinde, 29 Eylül'de New York'ta, Türkiye'deki yatırım ortamını ve fırsatlarını ABD'li finans çevreleri ile değerlendirmek amacıyla yıllık yatırım konferanslarının üçüncüsünü Bloomberg ile işbirliğinde gerçekleştirdi. Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın katılımları ile gerçekleştirilen ve yaklaşık 300 kişinin katılımı ile düzenlenen konferansta, Türkiye'deki ekonomik ve politik gelişmeler, küresel duraklamanın yerel yankıları, ekonomik büyüme, üretim ve yabancı yatırımların trendi, maliye ve para politikaları, TL'nin değeri ve gidişatı, finans sektörü ve sermaye piyasalarının durumu, Türkiye'nin IMF ile ilişkileri ve muhtemel IMF anlaşması, girişim sermayesi ve gayrimenkul sektöründeki son gelişmeler ile AB uyum süreci değerlendirildi. Konferans, Bloomberg'in kendi ağı üzerinden tüm dünyaya yayınlandı. İş Konseyi, önümüzdeki dönemde özellikle, Washington'da 28 yıldır ikili ekonomik ve siyasi ilişkiler üzerine üst düzey devlet ve özel sektör katılımcıları ile karşı kanat kuruluşu "American Turkish Council" işbirliğinde organize ettiği, üç gün süren Yıllık Türkiye-ABD ilişkileri konferansına, New York'taki yıllık yatırım konferansına ve kültür projelerine ağırlık vererek çalışmalarına devam edecek.

Türk-Kanada İş Konseyi'nin yaz döneminde ses getiren etkinliği ise, Kanada'nın ulusal gazetesi The Globe and Mail'in başyazarı, diğer köşe yazarları ve çeşitli medya mensupları ile beraber Kanada'nın seçkin iş adamlarının da bulunduğu yaklaşık 200 kişilik bir heyeti 20 Ağustos tarihinde bir akşam yemeğinde ağırlaması oldu. Devlet Bakanı Egemen Bağış ve Türkiye Kanada Büyükelçisi Mark Bailey katılımlarıyla onurlandırılan bu yemek, bölgeyi öğrenme amacıyla gelen Kanada'lı entelektüel ve üst düzey işadamlarına, ülkemizi iş fırsatlarına ek olarak ve farklı yönleri ile tanıtmaya fırsatı sundu.

HİNDİSTAN'IN TÜRKİYE'Yİ KEŞFİ

**GÖKŞİN
DUMAN**

Türk-Asya Pasifik İş Konseyleri
Bölge Koordinatör V.
gdemiral@deik.org.tr

1995 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel Hindistan'ı ziyareti sırasında o dönemde henüz 270 milyon dolar tutarındaki karşılıklı dış ticaretin beş yıl içerisinde bir milyar dolara çıkarılması hedefini koymuştu. Türk Hindistan İş Konseyi'nin kuruluş temellerinin de atıldığı bu ziyaret sırasında koyulan hedefe beş yıl içerisinde değil ancak 2004 yılında ulaşıldı ama görünen o ki o tarihten itibaren Türk tarafı yeterince aktif olmasa da son yıllarda dünya çapında gerçekleştirildikleri şirket satın almaları ve doğrudan yabancı yatırımları ile dikkat çeken Hintli firmalar Türkiye geçişini çoktan fark ettiler.

2000-2008 yılları arası dönemde toplam ticaret hacmi yüzde 494 arttı. Yine aynı dönemde ihracat tutarı yüzde 868 artarken ithalat artışı da yüzde 447 olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 12'den yüzde 22'ye yükseldi ancak dış ticaret açığımız da 2008 yılı itibarı ile 1 milyar dolara ulaştı. Yatırımlara bakıldığında ise Hazine Müsteşarlığı verilerine göre Ocak 2009 itibarıyla Türkiye'de 83 adet Hint firması faaliyette gösteriyor. Bunların en büyüğü Çorlu'da bulunan Avrupa Serbest Bölgesi'nde faaliyet gösteren Polyp-lex isimli polyester film üreticisi. Bunun yanında başta Arcelor olmak üzere önemli Hintli grupların Türkiye'de yatırım yapmak konusunda girişimlerde bulundukları zaman zaman basına da yansıyor. Ancak aynı şekilde Hint tekstil firmaları tarafından yapılan çeşitli yatırım araştırmalarının Türk tarafına uygulanan çeşitli anti dumping uygulamaları, Mısır'ın daha uygun yatırım koşulları önermesi ve Türkiye'de yabancı personele çalışma izinlerinin çıkarılmasında uzun süredir yaşanan sıkıntılar ve serbest bölge mevzuatlarında meydana gelen değişiklikler nedeni ile daha uygun koşullarda teşvikler sunan Mısır'a kaydığı biliniyor.

2009 yılında ABD'yi geride bırakarak dünyanın Çin'den sonra en büyük ikinci müteahhithlik ülkesi konumuna getiren müteahhithlerimiz Hindistan'da Limak tarafından gerçekleştirilen bir otoyol projesi ve hala Aydıner İnşaat tarafından inşaatı devam eden bir baraj projesi dışında Hindistan'da tamamladıkları bir proje henüz mevcut değil. Çelebi Holding'in Mumbai Havalimanı'nın ardından Yeni Delhi Havalimanı'nın da işletme ihalesini kazanması ile göğsümüz kabırırken Söktaş, Farplas, Karel Sant-

ral Sistemleri gibi az sayıda firmamızın Hindistan yatırımları göze çarpıyor. Ülkedeki diğer Türk firmaları ise henüz iribat ofisi veya küçük ve orta ölçekli dış ticaret ve hizmet sektörü firmalarından ibaret. İlişkilerin yoğunlaşmaya başladığı 2000-2009 döneminde İş Konseyi etkinliklerine ve karşılıklı işadamları heyetlerinin ziyaret frekanslarına bakıldığında da aslında bu durum çok net görülüyor. Hindistan tarafı Türkiye'de hem işadamları ziyaretleri hem de yatırımlar açısından çok daha aktif. Hint tarafının Türkiye yatırımları arasında bilişim şirketi Dhanus'un Borusan Telekom'un hisselerini satın alması, GMR Grubu'nun Limak ile oluşturduğu konsorsiyum ile Sabiha Gökçen Havalimanı işletmesini üstlenmesi, ülkenin en büyük traktör üreticisi konumunda bulunan TAFE'nin Manisa'ya gerçekleştirdiği traktör yatırımı, Arcelor'dan sonra Hindistan'ın diğer önemli bir çelik şirketi olan Jindal'ın açıkladığı paslanmaz çelik, krom madeni ve termik santral alanlarında ülkemizde yatırım yapma kararı, dünyanın en büyük telekomünikasyon şirketlerinden biri olarak gösterilen bir başka Hintli şirket GTL'in Türkiye telekom pazarna girmeye hazırlıklı ve bunlar dışında ilaç-eczacılık, otelcilik, köprü-otayol inşaatı, otomotiv, bilgi teknolojileri, enerji ve şeker alanlarında yatırım yapmak istedikleri gözlemlenmekte. Ayrıca Hindistan'ın Taj Otel Grubu da dahil olmak üzere, üç Hint otel zinciri turizm sektörü, Hint enerji şirketi Reliant enerji sektörü, Hintli bir firma ülkemizdeki şeker fabrikalarının özelleştirilmesi ve Hindistan demiryollarına bağlı Itron International ve RITES şirketleri ise ülkemizdeki otoyol ve köprü inşaatı ihaleleri ile ilgileniyor.

2008 yılında yayımlanan "Hindistan İş Yapma Rehberi", Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 20-24 Kasım 2008 tarihleri arasında gerçekleştirdiği Hindistan ziyareti sırasında Yeni Delhi ve Bangalore'da düzenlenen iş forumları, Mobilya Sanayicileri Derneği ve İstanbul İhracatçı Birlikleri işbirliği ile gerçekleştirilen Hindistan'ın mobilya sektörü heyetinin yanı sıra sadece 2009 yılı yaz döneminde Hindistan'dan inşaat ve müteahhithlik başta olmak üzere yaklaşık beş inli ufaklı heyetle Türk firmalarının bir araya getirilmeleri sağlandı, son olarak 9 Eylül 2009 tarihinde Türk Hindistan İş Konseyi Ortak Toplantısı gerçekleştirildi.

Sonuç olarak Türk firmalarının orta kesimi hedefleyerek bile çok önemli kazanımlar elde edebilecekleri bu pazarı agresif bir yaklaşım ile incelemeleri, yatırım ve işbirliği potansiyelini değerlendirmeleri bütün dünyanın gözünü diktiği bu büyük pazarın dışında kalmamaları açısından büyük önem taşımaktadır.

Singapurlu firmalar ile birçok alanda ikili iş görüşmeleri gerçekleştirildi.

Türk-Singapur İş Konseyi Kuruluş Anlaşması tamamlandı

Singapur Cumhurbaşkanı S.R. Nathan'ın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün davetisi olarak gerçekleştirdiği Türkiye ziyareti vesilesi ile 12 Haziran'da İstanbul'da düzenlenen Türk-Singapur İş Forumu'nda Türk-Singapur İş Konseyi'nin kuruluş anlaşması imzalandı. DEİK ile Singapur İş Federasyonu arasında imzalanan anlaşma ile kuruluşu tamamlanan Türk Singapur İş Konseyi iki ülke arasında ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinde aktif bir rol oynamaya hazırlanıyor. 12 Haziran tarihinde Singapur Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bakan ve Yardımcılarının

da katılımlarıyla gerçekleşen İş Forumu çerçevesinde, Singapurlu firmalar ile tekstil, gıda ürünleri, ecza ürünleri, golf organizasyonu, bilişim, business intelligence teknolojileri, bankacılık, elektronik, denizcilik, gemi inşaatı, müteahhithlik, rezidans işletmeciliği, atık yönetimi, otomotiv yan sanayi, petrol-doğalgaz-enerji, ve turizm-ulaştırma alanlarında ikili iş görüşmeleri gerçekleştirildi. Bilindiği üzere DEİK Türk Singapur İş Konseyi geçtiğimiz Mayıs ayının sonunda Singapur'da Türkiye yatırım imkanlarının tanıtımına yönelik bir yatırım semineri düzenledi.

Hint-Türk işbirliği dönemi buluşmalarla hızlandı

Türk-Hindistan İş Konseyi'nin üç ayda toplam dört Hintli heyeti Türk yatırımcı ile buluşturması ortaklıkların hızlandırdı. Hindistan'da güvenilir ortak bulma konusunda sıkıntı yaşayanlar, ziyaretlerin ardından ticari çitayı biraz daha yükseltti.

Türk özel sektörünün daha önceki yıllarda Hindistan pazarındaki varlığının düşük rakamlarda kalması iki ülke arasındaki ticaret hacmini olumsuz yönde etkiliyordu. Ancak Türk-Hindistan İş Konseyi'nin 3 ayda toplam dört Hintli heyeti Türk yatırımcı ile buluşturması Türk-Hint ortaklıklarına hız kazandırdı. Hindistan ve Türkiye arasında güçlü ticari görüşmeleri gerçekleşmesi Hindistan pazarında güvenilir ortak bulma konusunda sıkıntılar yaşayan Türk iş adamları için ticari çitayı biraz daha yükseltti. Hindistan'ın köklü şirketlerinin de aralarında bulunduğu ticari heyetlerin yeni yatırım ortığı arayışı ve pazarı genişletme konusundaki çalışmalarını Türkiye üzerinde de etkili olarak yürütmesi Türk yatırımcısının bölgeye olan ilgisinin artmasını sağladı. Türk hava yolu şirketi ve alt yapı sektörü devlerinin Hindistan'da yatırım gerçekleştirmesi ile birlikte Hintli firmalar da karşı atığa geçerek Türk ortaklıklarını oluşturmak için adeta sıraya girdi.

GÖZLER TÜRKİYE'DE

Başta alt yapı ve müteahhithlik sektörü olmak üzere enerji, lojistik, tekstil, gıda işleme, telekomünikasyon, bilgisayar sistemleri, IT ve eğitim alanlarında faaliyet gösteren pek çok firma çeşitli projelerle Türkiye'ye ziyaret düzenledi. Hindistan'ın bugüne kadar Türkiye pazarında geri kalmış olması ve Türk müteahhithlik pazarının özellikle dünya çapında önemli işlere imza atmasının ardından Hintli yatırımcılar, Türkiye'ye gelmeden önce ön görüşmelere başlayabilmek için taleplerini artırdı. Türk özel sektörünün ortak çalışma yürütülebilmesi için Hindistan'da süregelen sıkıntılar bildirmesinin ardından iki ülke arasında çeşitli görüşmelere başlandı. Çelebi Hava Servisi'nin Yeni Delhi ve Mumbai'de kazandığı ihalelerin sonrasında, yine Limak Holding'in GMR firması ile ortaklaşa Sabiha Gökçen Hava Limanı işletmesini almasıyla birlikte Türkiye'nin yeni pa-

Türk işadamlarının yeni keşfetmeye başladığı Hindistan yatırımları, 2009 yılında yapılan ciddi anlaşmalarla büyüyor.

zarlara ve yatırımlara sıcak baktıklarını keşfeden Hintli firmalar pastadan daha fazla pay alabilmek için Türk ortak arayışına hız verdi. Türkiye'yi ziyaret eden Delhi ve Mumbai metrolarının inşaatını gerçekleştiren Hindustan Construction'ın özellikle Üsküdar-Ümraniye metro hattı gibi ulaşım ve alt yapı projelerine ilişkin görüşmeler yürütmesi de Hintli firmaların Türkiye'ye olan ziyaretlerini sıklaştırdı. Hindistan'ın önde gelen mühendislik ve müteahhithlik firmalarından biri olan Varun Earthtech Limited enerji, ulaşım, su ve su boru hatları, petrol ve doğal gaz boru hatları alanlarındaki altyapı projelerini sunmak ve destek alabilmek amacıyla geçtiğimiz Temmuz ayında Türk yatırımcılar ile aynı masaya oturdu. Projelerin geliştirilmesi düşüncesiyle Türkiye'ye gelen firma yetkilileri dünya ticari pazarına oranla geri kalan Hint pazarına yeniden can verebilmek ve Hindistan'da bulunan ucuz iş gücünü faaliyete geçirmek istiyor.

8 MİLYAR DOLARLIK ANLAŞMA HAYAT VERDİ

Türk girişimcisi tarafından uzun yıllardır ihmal edilen ve bugüne kadar kayıtlara geçen büyük bir anlaşmanın bulunması yine aynı dönemde Türk-Hint İş Konseyi'nin de girişimleriyle sonuçlanan toplam 8 milyar dolarlık anlaşmaların yapılması ile son buldu. Türk-Hint İş Konseyi Başkan Yardımcısı Erdal Alkış'a göre Hindistan ile Türkiye arasında yapı-

İŞBİRLİĞİNE AÇIK SEKTÖRLER

Hindistan ve Türkiye'nin arasında gerçekleştirilebilecek ortak yatırım alanlarının başında inşaat ve müteahhithlik sektörü yer alıyor.

■ Hindistan 1991 yılından itibaren, serbest piyasa ekonomisini yerleştirme çabalarına paralel olarak, birçok alanda yabancı sermaye ve teknolojik işbirliğine ihtiyaç duyuyor. Özellikle enerji üretimi ve dağıtımı, liman, otoyol ve köprü inşası, petrol çıkarımı ve rafine edilmesi, haberleşme, deniz taşımacılığı, tekstil, kimya, elektronik, gıda işleme ve paketleme sektörlerinde işbirliği imkânlarının bulunduğu ülkede hükümet, yatırımcılara ihracata yönelik üretimi cazip kılmak üzere özel teşvikler sunuyor.

■ Ortadoğu, Afrika ve Güney Asya'da projeler üstlenen Hint inşaat ve taahhüt firmaları ile Türk firmaları Rus ve BDT pazarlarında birlikte hareket edebilir.

■ Dünyanın önde gelen pamuk üreticilerinden olan Hindistan'da iplik üreticileri kaliteli ve ucuz ithal pamuğa giderek daha fazla ilgi gösteriyor.

■ Hindistan'a en fazla döviz girişi sağlayan sektör olan turizm, öncelikli sanayi olarak gösteriliyor. Bu alanda yabancı sermayenin yüzde 51'i kısa sürede onaylanıyor.

■ Hindistan ile tekstil makineleri, bilgisayar teknolojileri, yazılım alanlarında da yeni ortaklıklar kurulabilir.

lan bu anlaşmalar ticaret hacminin önemli bir ivme kazanmasına sebep oldu. Bu anlaşmalar sonucunda Türk yatırımcının Hindistan'a olan güveni arttı. Hindistan pazarında son dönemlerde kaydedilen bu gelişme şimdilerde Türk yatırımcıların Hindistan'a olan ilgi artışının devam etmesini sağladı. Bu konuda önemli çalışmalar yürüten İş Konseyi Başkan Yardımcısı Alkış Türkiye'nin müteahhithlik sektöründe avantajı varken, Hindistan'da iş yapan şirketlerin sermaye avantajı bulunduğunu

belirtti. Alkış, "Bu ikisi bir araya geldiğinde, Hindistan ve Türkiye, çok büyük bir sinerji meydana getirecektir" dedi. Alkış, Konsey olarak, önümüzdeki 5 yıl içinde hedeflerini, "500 bin Hintli turistin Türkiye'ye gelmesi, 30 milyar dolarlık ticaret hacmi ve karşılıklı 1 milyon vizenin verilmesi" olarak açıkladı. Erdal Alkış, inşaat alanında, 3 ay içinde, başlangıçta 1 milyar dolarlık bir sözleşme ve yıl sonunda 7 milyar dolarlık başka bir sözleşme ile büyük çapta ortaklığın başlayacağını söyledi.

Çin'le 56 milyon dolarlık anlaşma yapıldı

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Haziran ayında Çin'e gerçekleştirdiği ziyaret sırasında yapılan toplantıların hemen ardından Temmuz ayının ilk haftasında Çin'den Türkiye'ye 23 firma gelerek 6 anlaşma imzalandı. Anlaşmaların toplamı 56 milyon 150 bin dolar. Türk-Çin İş konseyi tarafından düzenlenen Türk-Çin İş Forumu'nda imzalanan anlaşmalar ikili ilişkilere hacim kazandırdı. Forum'da yaptığı konuşmasında bu anlaşmalarla ekonomik ilişkilerin gidererek yükselen bir grafikte seyredeceğine inandığını söyleyen Türk-Çin İş Konseyi Başkanı Hüsnü Özyeğin, iki ülke arasında gerçekleştirilen ticarette, dış ticaret açığının her geçen gün Türkiye aleyhine artış gösterdiğini söyledi. Özyeğin, "Toplam ticaret hacminin ulaştığı rakam her ne kadar bizi mutlu etsede, ekonomik ilişkilerde denge sağlanması, Türk-Çin ekonomik ilişkilerinin sağlıklı gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, Türk firmalarının ve ürünlerinin Çin pazarındaki paylarının artırılması elzemdir. Son Çin ziyaretimizde de görüldüğü üzere bunun için bü-

Çin'den Türkiye'ye gelen 23 firma toplam 56 milyon dolarlık anlaşmalar yaptı.

yük bir potansiyel mevcuttur. Diğer taraftan, ekonomik ilişkilerde denge sağlanabilmesi için yalnızca ticaret odaklı düşünmemek gerekir. Ekonomik ilişkilerimizi çok boyutlu olarak düşünmemiz gerekmektedir. Nitekim iki ülke arasındaki doğrudan yabancı yatırımlar çok kısıtlı seviyededir ve geliştirilmelidir" diye konuştu Diğer taraftan Çinli firmaların,

özellikle Afrika'daki maden yataklarına ilgi gösterdiklerinin bilindiğini kaydeden Özyeğin, "Türkiye zengin maden yatakları ile ünlüdür. Bu konuda da Çinli dostlarımızla işbirliği yapmaya hazırız. Ayrıca, Türkiye, dünyanın en büyük beşinci mücevherat üreticisidir. Zhejiangli iş adamlarını bu konuda da bizimle işbirliği yapmaya davet ediyoruz" dedi.

İMZALANAN ANLAŞMALAR

■ Zhejiang Material Industry International Co. ve Habaş arasında 10 milyon dolarlık özel çelik alaşımı anlaşması

■ Zhejiang Orient Engineering Co. Ltd.ve Gülsan arasında 5 milyon dolarlık hidroelektrik santrali anlaşması

■ Zhejiang Orient Engineering Co. Ltd.ve ARC arasında 5 firması arasında 20 milyon dolar tutarında maden ihracatı anlaşması

■ Zhejiang Metals & Minerals Imp. & Exp. Corp. Ve KCIC firması arasında 16 milyon dolarlık hidroelektrik enerji santrali anlaşması.

**AYŞEGÜL
ARICAN**

Türk-AB ve Kuzey-Orta
Avrupa İş Konseyleri
Bölge Koordinatörü
agok@deik.org.tr

Fransa'da Türkiye Mevsimi'nde iki önemli etkinlik

"Türkiye ve Harikalar", "Turquie et Merveilles" 1 Temmuz 2009'da başlayan ve 31 Mart 2010'da sona erecek olan Fransa'da Türkiye Mevsimi'nin sloganı. Mevsim sürecince Paris, Marsilya, Lille, Lyon, Strasbourg ve Bordeaux gibi şehirler başta olmak üzere Fransa'nın dört bir yanında müzik-ten edebiyata, spordan ekonomiye kadar birçok disiplinde Türkiye'yi tanıttı 350'yi aşkın etkinlik İKSV'nin koordinasyonunda gerçekleşecek (www.saisondelaturquie.fr & <http://www.saisondelaturquie.fr>>) Amaç, Fransa kamuoyuna Türkiye'nin çağdaş ve modern yüzünü ekonomik potansiyeli ile birlikte tanıtarak iki ülke arasındaki ilişkilere ivme kazandırmak. Kültürlerarası etkileşimi destekleme görevini de üstlenecek bu etkinlik, Fransa ve Türkiye arasında her düzey ve alanda alışverişini teşvik ederek, eğitime yönelik, bilimsel ve akademik işbirlikleri, ekonomi-ticaret, turizm ve gastronomi gibi çeşitli alanlarda karşılıklı iletişimi güçlendirmeyi ve sürekli kılmayı hedefliyor.

Paris, 9 Ekim'de Fransa'da Türkiye Mevsimi'ne damgasını vuran iki etkinliğe sahne oldu. Grand Palais'de Cumhurbaşkanları Gül ve Sarkozy'nin açılışını yaptığı "Bizans'tan İstanbul'a: İki Kıtanın Limanı" sergisi ve TOBB-TÜSİAD-MEDEF işbirliği ile "Türkiye-Fransa İlişkileri; Avrupa ve Dünyada daha Güçlü Olmak" başlıklı özel sektör konferansa Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Fransa Bakanı François Fillon, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Fransa Ekonomi Bakanı Christine Lagarde, TOBB ve DEİK Başkanı M.Rifat Hisarcıklıoğlu, TÜSİAD Başkanı Arzuhan Doğan Yalçındağ, MEDEF Başkanı Laurence Parisot, EUROCHAMBER Başkanı Pierre Simon ve Türk-Fransız İş Konseyi Başkanı Hasan T. Çolak oğlu katıldı.

MEDEF Başkanı L. Parisot açılıшта, kültürel ve ticari zenginliklerin buluşma noktası Türkiye'nin bölgede "anahtar ülke" olduğunu ve ikili işbirliğini geliştirme yönünde çeşitli programlar planladıklarını, **TÜSİAD Başkanı Arzuhan Doğan Yalçındağ**, rekabetçi, teknoloji odaklı ve çevreye duyarlı 21. yy ekonomisinde AB'nin güçlü bir tek pazar olarak etki alanını koruyabilmesi için AB ile uyumlu, demokratik ve küresel güç Türkiye'ye ihtiyaç olunduğuna işaret etti. Türkiye'nin, demokrasiyle yönetilen ve serbest piyasa ekonomisine sahip tek sanayi devi ülke olduğunu hatırlatan **TOBB ve DEİK Başkanı M.Rifat Hisarcıklıoğlu**, G-20'de reel sektörün temsil edilmesinin gerekliliğini, Gümrük Birliği kapsamında malların serbest dolaşımına karşılık uluslararası taşımacılık ve kişilerin serbest dolaşımında uygulanan engellerin aşılması gerektiğini vurguladı.

Yüzyıllardır Fransız kültürünün ve Fransızcanın Türkiye'de çok ayrıcalıklı bir yeri olduğuna dikkati çeken **Cumhurbaşkanı A. Gül**, "Türk-Fransız ilişkilerinin sanki tereddütlü olduğu yönünde algılamalar var. AB konusunda bizim yürütemize, yol almanıza, bütün standartları AB ülkeleri standartlarına getirmemize fırsat verin" demekten başka bir talebimiz yoktur. Çünkü esas konuşulacak konu şimdi değildir. Bu süreç bittikten sonra konuşulacaktır. Onun için şimdi gelin hep beraber daha çok ne işler yaparız, bunlara bakalım" dedi.

Türk ve Belçikalı firmalara yatırım olanakları anlatıldı

Önceki ay Lüksemburg'da düzenlenen ve 200'e yakın firmanın katıldığı Türkiye'de İş ve Yatırım Ortamı Semineri'nde Türk ve Belçikalı firmalar için ortak işbirliği olanakları konuşuldu.

Türk-Belçika İş Konseyi 29 Eylül'de Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in katılımıyla Belçika ve Lüksemburg'da Türkiye'de İş ve Yatırım Ortamı Semineri düzenledi. Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı ile işbirliğinde gerçekleştirilen seminere 200'e yakın firma temsilcisi katıldı. Semirene katılan Belçika Özel Sektörden Sorumlu Devlet Bakanı Vincent Van Quickenborne Türk ve Belçika firmaları için ortak işbirliği olanakları ile Türk firmaları için Belçika'daki yatırım imkanlarının fazlalığından bahsetti.

ORTAKLIKLAR GELİŞMEYE MÜSAİT

Türkiye ve Belçika arasında var olan yatırım ortaklıklarının geliştirilmeye müsait olduğunu ve iki ülke arasındaki ticaret hacminin yeni yatırım ortaklıkları ve pazar payının geliştirilmesiyle birlikte artırılmasından bahseden Bakan Van Quickenborne, konuşmasında Belçika'daki yatırım olanaklarını anlattı. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, özellikle iki ülkenin üçüncü pazarlarda güçlerini birleştirmelerinin önemini vurguladı. Türkiye ve Belçika'nın kriz ortamından sıyrılmak ve ikili ticaret hacmini artırmanın yollarını özel sektöre dayandırması gerektiğini söyleyen Bakan Şimşek, "Türkiye Belçika'nın ihracatında 16. sırada, ithalatında ise 18. sırada yer alıyor. Bu rakamları daha yüksek bir seviyeye taşımamız. Bunu sağlamak için de daha sık bir araya gelmeli ve özel sektörü yatırıma teşvik etmeliyiz" dedi. Seminer

Seminerde Türk ve Belçikalı firmalar için ortak işbirliği olanakları ile Türk firmaları için Belçika'daki yatırım imkanlarından bahsedildi.

sırasında yapılan görüşmelerde aralarında DEİK, İZKA ve Türk - Belçika Ticaret Derneği temsilcilerinin de yer aldığı yuvarlak masa toplantıları da yapıldı. Belçika Teknoloji Endüstrisi Federasyonu (AGORIA) ile yapılan görüşmede 5-8 Kasım tarihlerinde İstanbul'daki Renex Fuarı (Yenilenebilir Enerji Kaynakları, Enerji Verimliliği, Arıtma Sistemleri, Su, Çevre ve Akışkan Kontrolü Teknolojileri Fuarı) kapsamında Türkiye'ye bir ziyaret

gerçekleştirecek olan kurum temsilcileri ile DEİK'te ilgili uzmanların katılımıyla yenilenebilir enerjide finansman olanakları, kamu işbirlikleri, hukuki prosedürlere ilişkin bir bilgilendirme toplantısı düzenlenmesi konusu tartışıldı.

Ayrıca, 6-10 Aralık tarihlerinde Belçika Ekonomi Bakanı başkanlığında Türkiye'ye gerçekleştirilecek bir karma-sektör işadamları heyeti ziyaretine AGORIA temsilcilerinin de ka-

tılacağı iletildi. Ziyaretin Lüksemburg ayağında Bakan Şimşek ile Ekonomi ve Dış Ticaret Bakanı Jeannot Krecke'in katılımlarıyla, Lüksemburg-Türkiye İş ve Yatırım Olanakları Semineri gerçekleştirildi. Türkiye ve Lüksemburg ekonomileri, her iki ülke finans sektörleri ve iş yapma teknikleri ile ilgili görüşlerin bildirilmesinin ardından firmalar ortak yatırım imkanlarını görüştü.

Peter Balazs, AB ile ilgili deneyimlerini Türkiye'ye paylaşmaya hazır olduğunu belirtti.

Macaristan'dan Türkiye'nin AB üyeliğine tam destek

Türk-Macar İş Konseyi tarafından 9 Ekim'de düzenlenen Çalışma Yemeği'nin onur konluğu Macaristan Dışişleri Bakanı Peter Balazs'dı. Bakan Balazs, Türkiye ve Macaristan'ın ikili ilişkilerinin her alanda iyi gittiğinin altını çizerek, AB ailesi içerisinde 5. yılını kutlayan ülkesinin AB ile ilgili deneyimlerini Türkiye ile paylaşmaya hazır olduğunu belirtti. Bakan, yaşanan küresel krizin etkilerinden kurtulma konusunda da ülkesinin başanlı olduğunu dile getirerek, Ankara'da imza töreni gerçekleşen Nabucco Doğal Gaz Boru Hattı Projesi'ne Macaristan'ın gönülden destek verdiğini de söyledi. Bakan, bu projenin Avrupa enerji arzı güvenliği için çok kilit bir niteliğe sahip olduğunu vurguladı.

YENİ FIRSATLAR DOĞDU

Çok sayıda Türk firmasının da yer aldığı toplantıda konuşma yapan Türk-Macar İş Konseyi Başkanı ve Macaristan Kütahya Fahri Konsolosu İsmet Güral da, DEİK ile Macaristan Yatırım ve Ticaret Geliştirme Ajansı arasında 2008 yılında imzalanan Mutabakat Zaptı sayesinde Türk ve Macar

işadamları için yeni fırsatların doğduğunu, son yıllarda ticaret hacminin büyük bir ivme göstererek 2 milyar dolara ulaştığını belirtti. Güral, iki ülke arasındaki ticaret hacminin memnuniyet verici olduğunu, ancak müteahhlik, enerji ve çevre teknolojileri, otomotiv, turizm, tekstil ve gıda sanayi gibi alanlarda Türkiye ve Macaristan arasındaki yatırımın ve ticaretin artırılması gerektiğini, özellikle üçüncü pazarlara Türk ve Macar firmalarının işbirliği içinde açılmasının ikili ilişkiler açısından önemli bir fırsat niteliği taşıdığını dile getirdi.

Türkiye'nin enerji alanında bir merkez ve geçiş ülkesi olduğunun altını çizen İsmet Güral, enerji konusu başta olmak üzere çeşitli konularda AB ve Türkiye'nin birbirine güçlü bağlarla bağlı olduğunu belirtti. AB konusunda Macaristan'ın Türkiye'ye verdiği destek için Macaristan Dışişleri Bakanı'na teşekkürlerini sunan Güral, Türkiye-AB müzakereleri çerçevesinde enerji faslının bir an önce açılmasını da kapsayacak şekilde desteklerinin devam etmesi yönünde beklentileri olduğunu ifade etti.

Özyeğin: Romanya'da iş yaparken hiçbir sorunla karşılaşmadım

Türk-Romen İş Konseyi, Romanya Dışişleri Bakanı Cristian Diaconescu'nun Türkiye'yi ziyareti vesilesiyle 27 Ağustos tarihinde Türk-Çin İş Konseyi Başkanı Hüsni Özyeğin'in ev sahipliğinde bir çalışma yemeği düzenledi. Toplantıda konuşma yapan Özyeğin, Romanya ile ilişkilerin son derece olumlu olduğuna dikkat çekerek, ülkede aktif olarak iş yaptığı süre içerisinde hiçbir sorunla karşılaşmadığını ve işbirliği yapılabilecek birçok sektör olduğunu dile getirdi. Dışişleri Bakanı Diaconescu ise, konuşmasında Romanya'nın ekonomik kriz

süresince aldığı finansal yardımlardan ve olumsuz etkilenen sektörlerden bahsetti. Özellikle bankacılık sektörünün sağlam olduğunu ifade ederek, hükümetin teşvik politikaları uyguladığı sanayiler hakkında bilgi verdi. Ülkede tarım, özellikle organik tarım için son derece elverişli alanlar olduğunu ve bu alanların yeni sulama sistemleriyle geliştirildiği bilgisini veren Bakan, ayrıca kriz sebebiyle dış ticaretin oldukça düştüğünü belirterek vergi oranlarının yüksek oluşunun ve ülkede arka arkaya yapılan seçimlerin ekonomiyi olumsuz etkilediğini bildirdi.

Cumhurbaşkanı'nın Sırbistan ziyaretinde anlaşma imzalanacak

Sırbistan Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi ve Bölgesel Kalkınma Bakanı Mladjan Dinkiç'in IMF/Dünya Bankası Yıllık Toplantısı çerçevesinde Türkiye'yi ziyaret vesilesiyle 6 Ekim tarihinde İstanbul'da düzenlenen çalışma yemeğinde Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün ekim ayında Sırbistan'a düzenleyeceği ziyaret sırasında Türk Eximbank'ın 30 milyon dolar tutarında kredi sağlayabilmesini teminen anlaşma imzalanması konusu görüşüldü. Başbakan Yardımcısı Dinkiç, bu imza ile birlikte Türk-Sırp ilişkilerinde ticari denge- nin iki ülkenin lehine gelişeceğini kaydetti.

Yemek sırasında konuşma yapan Türk-Sırp İş Konseyi Başkanı Tamer Türker, Sırbistan'a daha çok yatırım yapılabilmesi için Türk firmalarının özendirilmesi gerektiğini söyledi. Türker, Sırbistan Yatırım ve İhracatı Teşvik Ajansı (SIEPA) işbirliğinde düzenlenen toplantıda atlanmaması gereken önemli konunun Sırbistan'daki yatırım olanaklarına ilişkin Türk özel sektörüne bilgi verilmesi olduğunun altını çizdi. Bu anlamda verilecek her bilginin ticari geri dönüşü olacağını söyleyen Türker, bu konuda Sırbistanlı yetkililere teşvik verilmesinin mutlak öneminden bahsetti.

Referans KÜRESEL

REFERANS GAZETESİ'NİN ÜCRETSİZ YAYINDIR

Yayın Sahibi

Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı
AYDIN DOĞAN

İcra Kurulu Başkanı
Vuslat DOĞAN SABANCI

Genel Yayın Yönetmeni
Eyüp Can SAĞLIK

Genel Koordinatör

Sefer LEVENT

Haber Koordinatörü

Jale ÖZGENTÜRK

Haber Müdürü

Sibel ÇİNGİ

Yazışçılar Müdürü

Hasan KILIÇ (Sorumlu)

Görsel Yönetmen

Güngör YILMAZ

Edisör

Sibel ATIK, Derya KARAYAAĞIZ

Hazırlayan

Yasemin SOLAK, Samet İNANIR

Sayfa Tasarımı

Ayten YILMAZ

Yayın Türü: Yaygın, Süreli İzinli, kaynak gösterilerek dahi alınıp yapılamaz.

Hürriyet Medya Towers, GÜNEŞLİ 34212 İSTANBUL

Tel : (0212) 677 00 00 Faks : (0212) 449 60 47

Baskı yeri: DOĞAN PRINTING CENTER TESİSLERİ

Hepere Yolu Esenyurt-İstanbul

KÜRESEL

Referans-DEİK Ortak Yayınıdır. İçerik DEİK tarafından sağlanmıştır. Görüş ve önerileriniz için pres@deik.org.tr

DÜNYADAKİ DEĞİŞİMLER IŞIĞINDA AVRASYA NEREYE GİDİYOR?

Avrasya'ya sahip olan dünyaya hükmeder

'Dünyadaki Değişimler Işığında Avrasya Nereye Gidiyor?' adlı panele konuşan Türk-Avrasya İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tuğrul Erkin, 'Avrasya'ya sahip olan dünyaya hükmeder' sözünün doğrulandığını söyledi.

Türk-Avrasya İş Konseyleri tarafından 19 Haziran tarihinde düzenlenen "Dünyadaki Değişimler Işığında Avrasya Nereye Gidiyor?" adlı panele Türkiye'nin 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Kırgızistan Eski Cumhurbaşkanı Aksar Akayev, Moğolistan Eski Cumhurbaşkanı Natsagiin Bagabandi, Rusya Federasyonu Eski Başbakan Yardımcısı Yegor Gaydar Duma Milletvekili Sergey Markov, ABD Kongre Üyesi Stephen J. Solarz, Avrasya Piyasası Enstitüsü (Evrazir) Rektörü Prof. Dr. Aytkali Nurseyit, Risk Strateji Danışmanı Dr.F. William Engdahl katıldı.

Türk-Avrasya İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tuğrul Erkin, ev sahipliğini yürüttüğü panelde yaptığı konuşmasında, Avrasya'nın giderek artan önemine dikkatleri çekerek, panellerin asıl amacının özellikle SSCB'nin dağılmasından sonra dünyada yaşanan gelişmelerin Avrasya'ya etkilerinin araştırılması, bölgedeki siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel süreçlerin izlenmesi, işbirliği olanaklarının belirlenmesi ve bölge ülkeleri arasındaki bağların güçlendirilmesi, sonuç olarak Avrasya'nın dünya sahnesinde hak ettiği yeri almasına katkıda bulunmak olduğunu söyledi. Erkin, 400 milyon kişinin yaşadığı, toplam milli geliri 1,6 trilyon dolar, dış ticaret hacmi 1,2 trilyon dolar olan Avrasya'nın dünyadaki rolünün önümüzdeki dönemde daha da artacağını tahmin edildiğini kaydederek, 2050 yılında dünya toplam milli gelirinin yüzde 60'ının bu bölgede üretileceğinin ve dünya nüfusunun 3'te 2'sinin bu bölgede yaşayacağını öngörüldüğünü belirtti. "Orta Asya'ya sahip olan Avrasya'ya, Avrasya'ya sahip olan dünyaya hükmeder" sözünün doğrulandığını ve dünyadaki önemli aktörlerin bölgeye yönelik politikalarında yaşanan ilgi ve canlanmanın bunun kanıtı olduğunu dile getiren Erkin, bu ilginin müdahaleci bir kimliğe dönüşmemesi gerektiğini vurguladı. Erkin, gelir dağılımındaki eşitsizliğin artmasının, sınıflar arasında ge-

Türkiye'nin 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, panele onur konuğu olarak katıldı.

rilimin büyümesine ve bunun da demokrasinin tahribine neden olduğunu belirterek, "Avrasya bölgesinde demokrasiyi koruyamazsak baş ve güvenliği sağlayamayız" dedi. Bölge ülkelerinin çeşitli sebeplerden dolayı ekonomilerinin modernizasyonu alanında çok mesafe alamadıklarına dikkati çeken Erkin, ülkelerin krizden tek başına çıkamalarının çok zor olduğunu, ortak sorunların çözümü için işbirliğinin geliştirilmesi ve bölgesel entegrasyon yönünde somut adımlar atılması gerektiğini anladı.

AVRASYA DENGESİ OLACAK

Panelin onur konuğu olan 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ise konuşmasında Avrasya'da yaşanan mucadelenin yoğunlaşacağı, bir kolu Balkanlar'dan başlayıp Karadeniz ve Hazar Denizi üzerinden Orta Asya'ya uzanan, diğer kolu Akdeniz, Orta Doğu ve Güney Asya hattını izleyerek Hint Okyanusu'na ulaşan yeni bir ek sen oluştuğunu belirtti. Demirel, "Bu paralel hatlar bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Hatların batı ucunda Amerika ve Avrupa, doğu ucunda Hindistan, Çin, Japonya ve Güneydoğu Asya yer almaktadır. Avrasya, bu eksenin orta noktasıdır ve potansiyeli doğru kullanıldığı takdirde denge noktası olacaktır" diye konuştu. Geniş kapsamıyla düşünüldüğünde Avrasya'nın 900 milyona yakın nüfusun yaşadığı, GSYİH'sının ise 5 trilyon doları bulmadığı bir coğrafya olduğunu söyleyen Demirel, bölgenin zenginleşmeye ve gelişmeye duyduğu ihtiyacı vurguladı.

TÜRKİYE, AB ÜYELİĞİ İÇİN 10 YIL İÇİNDE PEK ÇOK ŞEY YAPABİLİR

Türkiye ve ABD'nin Kosova, Irak, Afganistan ve Orta Doğu'da önemli ortak çıkarları bulunduğuna işaret eden Eski ABD Temsilciler Meclis Üyesi Stephen J. Solarz da, Türkiye'nin AB üyesi olmasının da iki ülkenin ortaklaştığı noktalardan biri olduğunu ifade etti. Solarz, "Türkiye'nin AB üyeliği ihtimalinin olmadığı, bu sürece devam etmeye değmeyeceği gibi bir yaklaşıma inanmıyorum. Türkiye'nin AB müktesebatına uyum sağlaması süreci en iyi şartlar altında 10 yıl sürebilir.

Önümüzdeki 10 yıl içinde, Türkiye'nin üyeliğine olumlu bakmayanların görüşlerinin değiştirilmesi için pek çok şey yapılabilir" değerlendirmesinde bulundu. Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesinin ardından 1975 yılında ilk defa Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'a geldiğini belirterek, bu zıyaretinin ardından ABD'nin Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunun büyük bir hata olduğu ve Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesinin haklı olduğu kararına vardığını anlattı.

EKONOMİK KRİZİN ARDINDAN YENİ BİR DÖNEM OLUŞACAK

Risk Strateji Danışmanı William Engdahl ise, yaşanmakta olan global ekonomik krizin ardından yeni bir dönemin oluşacağına işaret ederek, Avrasya'nın bu durumda iki seçeneği bulunduğunu, mevcut statükoyu devam ettirerek kararlarını mevcut sistemi desteklemeye yönlendirebileceğini söyledi. Bu durumda önümüzdeki birkaç yıl için kendilerini dolara bağlamış

olacaklarını ve doların geleceğine ilişkin belirsizlikler bulunduğunu ifade eden Engdahl, ikinci bir yolun ise Avrasya bölgesinde yeni bir refah bölgesi ve yeni bir ekonomik piyasa yaratmak olacağını kaydetti. Engdahl, "Piyasalar, doğal yollarla değil, siyasi kararlarla oluşur. Günümüzdeki çoğu piyasa da bölgeseldir ve karar vericiler tarafından yaratılmıştır" dedi.

Hisarcıkloğlu, Belarus'la iş yapabilecek sektörleri sıraladı.

Hisarcıkloğlu'ndan Türk-Belarus ilişkileri panoraması

Belarus Başbakan Yardımcısı Andrei Kobaykov'un katılımıyla 6 Ekim'de İstanbul'da düzenlenen akşam yemeğinde konuşma yapan TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu Türk-Belarus ekonomik ilişkilerinin panoramasını çizdi. Konuşmasında iki ülkenin ekonomik ve ticari ilişkilerine değinen Hisarcıkloğlu şunları kaydetti: "2003 yılında 50 milyon dolar seviyesinde olan ticaret hacmimiz 2008 yılında 5 katını geçerek 266 milyon dolar seviyesine çıktı. Türk müteahhlik firmaları Belarus'ta 600 milyon dolarlık proje tamamladılar. Belarus'tan ülkemize gelen turist sayısı sürekli artış kaydetmekte olup 2008 yılı sonunda 150 bini aşmış bulunuyor. Belarus'tan turistik amaçla gidilen ülkeler arasında ülkemizin birinci sırada yer aldığını belirtmek istiyorum. Belarus'ta Türk yatırımları son dönemde ciddi bir artış eğilimine girdi ve halen Belarus'ta 60 milyon dolar Türk yatırımı bulunuyor. Özellikle turizm, inşaat, telekomünikasyon sektörlerinde Türk yatırımlarının hızla artması sevindirici bir gelişme olarak söylenebilir. Ancak, 2008 yılında ülkelerimiz arasındaki ticaret hacminin 266 milyon dolar seviyesine çıkmış olmasına rağmen bu rakam Türkiye'nin toplam ticaret hacminin binde 3,7'si civarında. Belarus ile ülkemiz arasında birçok alanda önemli işbirliği potansiyeli bulunuyor."

pazarında yaşadığı sorunların çözülmesinde büyük yarar olduğunu vurguladı. İşadamlarının Belarus'ta karşılaştıkları sorunların başında vizelerin kısa süreli oluşu ve uzun süreli vize almak için davetiye gerekmesinin olduğunu kaydeden Hisarcıkloğlu, "Aralık 2008 tarihinde düzenlenen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı'nda kararlaştırıldığı gibi vize işlemlerinin kolaylaştırılması ve hızlandırılmasına yönelik tedbirlerin alınması husunu Başbakan Yardımcısı'nın huzurlarında ifade etmek istiyorum. Ayrıca Belarus'ta bankacılık konusunda ve uluslararası para transferlerinde ciddi sıkıntılar yaşanıyor."

TARIMSAL İŞBİRLİĞİ YAPILABİLİR

Hisarcıkloğlu Türk işadamlarının Belarus'la iş yapabileceği sektörleri sıralarken bu çerçevede iyileştirilmeye ihtiyaç duyulan hususları da belirtti. Hisarcıkloğlu: "Arazilerinin yüzde 75'i sulanabilen Belarus ile tarımsal işbirliği yapabiliriz. Gıda sektöründe özellikle süt, et, buğday işleme tesisleri alanında işbirliğini hayata geçirebileceğimize inanıyorum. Dış ticareti 350 milyar doları aşan Türkiye, 200'den fazla ülkeye 130 milyar dolar ihracat yapıyor. Türkiye ihracatının yüzde 90'ı sanayi ürünü olup bunun yüzde 65'i dünyanın fiyat ve kalite bakımından en rekabetçi pazarda olan Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerine yapıyor. Avrupa kalitesinde sanayi ürünlerini rekabetçi fiyatlarla dünya piyasalarına sunabilen Türk işadamları, Belarus ile ticaretini geliştirmeyi arzu ediyor. Belarus ile Rusya Federasyonu arasındaki Gümrük Birliği Anlaşması ile bu ülkede üretilen malların sıfır gümrük ile Rusya Federasyonu'na ihracatının mümkün olması Türk yatırımcılar için önümüzdeki dönemde Belarus'un cazibesini artıracaktır. Belarus'un çeşitli sanayi kollarındaki alt yapısının geliştirmesinde, daha rekabetçi ve teknolojik üretim şekillerinin uygulamaya konmasına Türk firmalarının çeşitli roller üstlenebilmesi mümkündür" dedi.

Belarus'ta olan ticari ilişkilerde Türk işadamlarının yaşadığı sıkıntılara da değinen Hisarcıkloğlu, ikili ekonomik ilişkilerin canlanması için Türk işadamlarının Belarus

Türk işadamları Macaristan yolcusu

- Türk-Macar İş Konseyi 16-18 Kasım tarihlerinde Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün ile Budapeşte'ye gidiyor. Bakan'ın ziyareti vesilesiyle Budapeşte'ye işadamları heyeti götürülecek olan konsey burada bir iş forumu düzenleyecek. Türk-Macar ilişkilerini geliştirebilmek ve yatırım hacmini artırma yönünde çalışmalar yürüten Türk-Macar İş Konseyi bu sırada iki ülke işadamlarını bir araya getirerek aynı masaya oturtmayı planlıyor. İkili görüşmelerin yeni iş alanlarına ortam yaratacağına inan konsey yetkilileri bu çerçevede çalışmalarına hız kazandırdı. Daha fazla bilgi için: pmutabay@deik.org.tr

Ferit Şahenk, Almanya Federal Meclis üyeleri ile bir araya geldi

Almanya'da yapılan seçimlerin ardından yönetime başlayan Almanya Federal Meclis Üyeleri, IMF görüşmelerinden önce Türklerle bir araya geldi. Türk-Alman İş Konseyi Başkanı Ferit Şahenk ile 5 Ekim'de görüşme yapan meclis üyeleri, ikili ilişkilerden memnun olduklarını dile getirdi. Meclis üyelerine Almanya ve Türkiye arasında yaşanan gelişmelerden bahseden Ferit Şahenk, karşılıklı yatırımların artarak devam ettiğini belirterek, özellikle inşaat ve müteahhitlik alanlarında üçüncü ülkelerde işbirliği olanaklarının da değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizdi. Ayrıca, Türkiye ve Almanya dostluğunun ticari ilişkilere olumlu yansıdığını söyleyen Başkan Şahenk, bu dostluğun farklı yatırım alanları yaratması gerektiğine inancının tam olduğunu da sözlerine ekledi. Almanya Sosyal Demokrat Parti üyesi Ortwin Runde konuşmasında Almanya'da yeni yapılan seçimler ha-

Şahenk, iki ülke arası dostluğun ticari ilişkilere de yansıdığını söyledi.

kında bilgi vererek iki ülkenin dostluk çerçevesinde gelişen yakın ticari ve ekonomik ilişkilerine değindi. Karşılıklı artan ticari ilişkilerin yanı sıra sosyal ve kültürel ilişkilerde önem verilmesi gerektiğini ifade eden Runde, kriz döneminde fırsat-

ların değerlendirilmesi gerektiğini belirtti. Başta futbol olmak üzere uluslararası spor organizasyonlarının ülkeleri sosyal-kültürel açıdan yakınlaştırdığını ifade ederek, ekonominin tek başına ilişkileri geliştirmede yeterli olmadığını kaydetti.

Türkmenistan ilk kez yatırım forumu düzenledi

Türkmenler tarihlerinde ilk kez bir yatırım forumu düzenledi. 15-17 Ekim tarihleri arasında Türkmenistan'ın Başkenti Aşgabat'da düzenlenen foruma Türkmenistan Kamu ve özel sektör yetkilileri ile Avrupa, Körfez, Asya, Yakın Doğu, Amerika, BDT ülkeleri ve Rusya Federasyonu'nun önde gelen siyasetçi, işadamları, bilim insanları, banka yöneticileri, uluslararası yatırım, danışmanlık ve sigorta şirketleri temsilcilerinin bulunduğu foruma 700'ü aşkın davetli katıldı.

Etkinliğe Türkiye'den de 14 şirket ve Türk-Türkmen İş Konseyi Başkanı Sefa Gömdeniz de katıldı. Gömdeniz ayrıca forumda bir sunum da gerçekleştirdi. Petrol ve doğalgaz alanında dünyanın en zengin 4. ülkesi olan Türkmenistan ile Türkiye arasında yakın bir ilişki bulunuyor. İş konseyi olarak bugüne kadar pek çok ziyaretin gerçekleştirildiği Türkmenistan ile Türkiye arasında inşaat ve müteahhlik alanında da önemli işbirlikleri bulunuyor.

Türk-Sudan İş Forumu 5 Ekim'de yapıldı.

Sudan için girişimler sürüyor

Türk-Sudan İş Konseyi'nin 5 Ekim'de düzenlediği toplantıda konuşma yapan Sudan Maliye Bakanı Dr. Awadh Ahmed Al Gaz Türkiye ve Sudan'ın tarihsel bağlanın ticari ilişkilere yansımaya gerektiğini söyledi. Türkiye ve Sudan arasında yeterli ticaret hacminin bulunmadığını söyleyen Sudanlı Bakan, sahip oldukları kaynaklardan ve yatırım imkanlarından da bahsetti. 10 ülkeyle sınırı bulunan Sudan'ın diğer Ortadoğu ülkeleri ile geçiş yolu üzerinde bulunduğunu söyleyen Bakan, Ortadoğu ile ticarete Türkiye'nin Sudan'dan faydalana-bileceğini kaydetti. Özellikle Nil Nehri'nin şehrin ortasından geçtiğini ve iklim koşullarının tarıma elverişli olduğunu söyleyen Bakan, doğal kaynakların Sudan'da geliştirilmeye müsait olduğunu açıkladı.

Petrol ve doğalgaz, bakır, demir, nikel gibi önemli doğal kaynaklar ve madenlerin yeni yatırım ortaklıkları için oldukça önemli olduğunun altını çizen Bakan, Türkiye ve Sudan arasında ticari işbirliğinin kaçınılmaz olduğunu vurguladı. Ülkesindeki yatırım ortamından bahseden Bakan, yatırımcıların en büyük çekincelerinden biri olan güvenliğin sorununa da değinerek şunları kaydetti: "Önceki dönemlerde ülkemizin yaşadığı sorunlar çözüldü, şu anda barış ve istikrar içinde kalkınma hamlesi yapmak istiyoruz. Ülkemiz tüm dünyadan yatırımcılara kucağını açtı. Çeşitli sektörlerde işbirliğine hazırız, ayrıca yatırım konusunda faaliyete geçen yeni yasalar da yatırıma teşvik ediyor. Diplomatik temsilciliklerimiz işadamlarını davet etme talimatı aldı. Bugüne kadar medya ülkemizi çok kötüledi. Ama ülkemizin elverişli koşullarını ülkemize gelecek gözünüzle görün."

İran-Türkiye arasında 20 milyar dolarlık ticaret potansiyeli var

Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Türkiye ve İran arasında gerçekleşen dış ticaretin 5 yılda 20 milyar dolara yükseltilmesinin mümkün olduğunu söyledi.

Türk-İran İş Konseyi tarafından 5 Ekim tarihinde İstanbul'da düzenlenen Türk-İran İş Konseyi 9. Ortak Toplantısı'na, Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, İran İslam Cumhuriyeti Ekonomi ve Maliye Bakanı Seyed Shemsettin Hosseini, TOBB Başkan Yardımcısı Halim Mete, Türk İran İş Konseyi Başkanı Ali Osman Ulusoy, Türk İran İş Konseyi Eşbaşkanı ve Tebriz Ticaret Sanayi Odası Başkanı Rahim Sadıgıyan, İran Ankara Büyükelçisi Bahman Hüseinpour, İran İstanbul Başkonsolosu Mahmoud Heidari ve 200'e yakın İranlı iş adamı ve Türk özel sektör temsilcisi katıldı. Toplantısı'nda Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Van Gölü kuzey geçiş bölgesinin bitirilmesi, demiryolu ve karayollarının birbirine bağlanması ve Türkiye ve İran arasındaki tercihli ticaret anlaşmasının devreye sokulması durumunda 5 yıldan kısa sürede iki ülke dış ticaretinin 20 milyar dolar seviyesine getirilebileceğinin mümkün olduğunu söyledi.

Küresel krizin küresel girişimlerle aşılabileceğini belirten Çağlayan, içinde bulunduğumuz dünyada artık küresel düşünül-

Zafer Çağlayan, Türkiye-İran sınırında ortak bir serbest bölge kurulması önerisine sıcak baktıklarını belirtti.

mesi gerektiğine vurgu yaptı. İki ülke işadamlarının sadece birbirlerinin ülkelerinde değil üçüncü ülkelerde de ortak yatırım yapmalarının oldukça faydalı olacağını, Van Gölü kuzey geçiş bölgesinin bitirilmesi, demiryolu ve karayollarının birbirine bağlanması ve Türkiye ve İran arasındaki tercihli ticaret anlaşmasının devreye sokulması durumunda 5 yıldan kısa sürede iki ülke dış ticaretinin 20 milyar dolar seviyesine getirilebileceğinin mümkün olduğunu söyledi.

EN İYİ VERGİ VE TEŞVİK SİSTEMİ BİZDE

Bakan Çağlayan, Türkiye'nin sermayenin kolay geldiği ve kâr trafiğinin çok kolay yapılan bir ülkeye olduğunu dile getirirken, Türkiye'deki yatırım imkânlarına da değindi. Bakan Çağlayan, Avru-

pa'ya gümrüksüz ticaret ve dünyanın hiçbir yerinde bulunamayacak teşvik sistemi ve vergi sisteminin Türkiye'de olduğunu, kurumlar vergisinin yüzde 2 olduğunu, yatırımlarda arazilerin bedelsiz tahsis edildiğini, işçilerin 7 yıla kadar SSK payı ve yatırım payı için alınan kredinin belli bir oranının devlet tarafından karşılanacağını açıkladı. İran ile 2009 yılı sonuna kadar 100 milyon dolarlık yapılabilecek olan sınır ticaretinin daha fazla genişletilmesini isteyen Bakan Çağlayan, İran tarafından daha önce talep edilen Türkiye-İran sınırında ortak bir serbest bölge kurulması önerisine sıcak baktıklarını ve söz konusu talep üzerinde çalış-

maya başladıklarını da belirtti. Merkez Bankası kanununda yapılan değişiklik ile Türkiye'nin sınırda olduğu ülkelerle kendi ulusal para birimiyle ticaret yapma imkânı sağlandığını hatırlatan Bakan Çağlayan, İran'ın da bu konuya ilgi göstermesi durumunda iki ülke merkez bankalarının bir araya gelerek para birimleriyle yapılacak ticareti gerçekleştirmelerini istedi.

YATIRIM BEKLİYORUZ

İran Maliye Bakanı Shemsettin Hosseini, Türk vatandaşlarının İran'da yatırım yapmalarını desteklediklerini ve her türlü yasal desteği sağlayacaklarını belir-

terek, İran'ın uluslararası piyasalara entegre olmamasının ve faizsiz bankacılık yapmasının krizden çok daha az etkileneceğine neden olduğunu savundu. 2010 yılına kadar devlet şirketlerinin yüzde 80'inin satılacağını ifade eden Bakan Hosseini, bu durumun İran'da yatırım yapmak için benzersiz bir fırsat ortamı oluşturduğunu belirtti.

GÜMRÜK TARİFELERİ SORUNU ÖNEMLİ

Türkiye ve İran'ın bölgelerinde önde gelen ekonomik güçler olduğunu hatırlatan Türk-İran İş Konseyi Başkanı Ali Osman Ulusoy da, İran'la ticari ilişkilerimizin tarihçesinin çok eskilere dayanmakta olduğunu ve bunu daha ileriye götürmek arzusunda olduklarını söyledi. İki ülke ilişkilerinin ivme kazanamamasının en büyük sebeplerinden birinin gümrük tarifelerindeki sorunlar olduğunu dile getiren Ulusoy, Türkiye'nin 2000 yılından bu yana uygulamakta olduğu komşu ve çevre ülkelerle ticareti geliştirme stratejisi çerçevesinde, İran ile ilişkilerinin geliştirilmesinin büyük önem taşımakta olduğunu ifade etti. Ulaşım konusunda yaşanan sıkıntıların bir araya gelerek para birimleriyle yapılacak ticareti gerçekleştirmelerini istedi.

IRAK'A KALİTE BELGESİ OLMAYAN MAL GİREMEMEYCEK

IMF-Dünya Bankası Yıllık Toplantısı çerçevesinde İstanbul'a gelen Irak Planlama Bakanı Ali Baban, TOBB Başkan Yardımcısı ve DEİK Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi Halim Mete ve DEİK Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi Halim Mete ve Türk-İrak İş Konseyi Başkanı Ercüment Aksoy'la 8 Ekim'de bir araya geldi. Irak'a standar dışı ürünlerin girmesini engellemek amacıyla yeni bir uygulama başlattıklarını anlatan Baban, bundan sonra Irak'a ithal edilen ürünlerden Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ya da diğer uluslararası kalite firmalarından verilen kalite belgelerinin talep edildiğini söyledi. Kalite belgesi olmayan ürünlerin sınır kapısından geri gönderildiğini aktaran Baban, Irak'a mal satmak isteyen firmaların Planlama Bakanlığınca bir ithalat lisansı alması gerektiğini, ancak bu şekilde Irak'a mal ihraç edebileceğini belirtti.

Irak'ın bu girişiminin son derece doğru olduğunu vurgulayan Halim Mete ise, konu ile ilgili Diyarbakır, Mardin, Gaziantep ve Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odalarına bilgi verileceğini söyledi. TSE ve Irak'taki kalite ve Standartlar Kurulu arasında bir işbirliğine gidilebileceğini kaydeden Mete, TSE'nin bu anlamda Irak Kalite ve Standart Kurulu'nun kapasite iyileştirilmesine katkıda bulunabileceğini, konu ile ilgili TSE ile temas geçileceğini söyledi.

İŞBİRLİĞİ İMKANLARI

1. Irak Hükümeti tarafından bir sigorta sisteminin uygulamaya konulması şartıyla ülkede Türk firmaları tarafından konut, yol, köprü, demiryolu gibi altyapı inşaatı alanında önemli projeler gerçekleştirilebilir.
2. Uygun koşulların sağlanması halinde Türk firmalarının demir-çelik, çimento ve gıda alanlarında Irak'ta yatırım yapması söz konusu olabilir.

3. Türkiye Mısır, Filistin gibi farklı ülkelere organize sanayi kurulması ve işletilmesi yönünde aktif olarak faaliyet göstermektedir. Benzer organize sanayi bölgelerinin Irak'ta da kurulması ülkede ekonominin yeniden yapılanmasına katkı sağlayacaktır. Türkiye bu anlamda, Irak hükümeti ile bilgi ve deneyimlerini paylaşabilir, organize sanayi bölgelerinin kurulması için ortak projeler geliştirilebilir.
4. Irak ulaştırma ağının yeniden yapılandırılmasında Türk firmalarına da yer verilmesinin önemli olduğu kaydediliyor.
5. Irak'ta modern bir bankacılık sektörünün henüz gelişmemiş olması ülkedeki ekonomik kalkınmanın önündeki en önemli engellerden biri olarak gösteriliyor. 2003 yılı öncesinde Irak'ta ambargolar ne-

deniyle uluslararası finansal akışlara kapalı birkaç büyük devlet bankası faaliyet göstermekteydi. Bu devlet bankalarının modernizasyonu halen gerçekleştirilmiş değildir. Bu anlamda, Türk bankacılık sektörünün deneyimi ve bilgi birikimini Irak Bankacılık sektörü ile paylaşılabilirliği ortak projelerin geliştirilmesi Irak ekonomisine katkıda bulunacaktır.

6. Türkiye Ziraat Bankası, 2006 yılında Bağdat'ta bir şube açmıştır. Bu şube, hâlihazırda temel bankacılık hizmetlerini yerine getirebilmektedir. Özellikle geçmiş dönemlerde para transferinden kaynaklanan sıkıntılar, Bankanın Bağdat'ta faaliyete geçmesinin ardından azalmıştır. Ancak banka, akreditif açılması ve firmalarımıza teminat mektubu verilmesi konularında henüz bir ilerleme gerçekleştirilememiştir.

7. Tarım, tarım alanında bilgi ve teknoloji transferi, tarımsal araçların üretimi, zarar görmüş tarım alanlarının yeniden üretime başlanması gibi konularda Türk firmaları ile Iraklı firmalar arasında işbirliği projeleri geliştirilebilir.
8. Türk petrol şirketlerine Irak petrol ve doğal gaz alanlarının geliştirilmesi konusunda rol verilmesi iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesine önemli katkı sağlayacaktır.
9. Irak'ta artan elektrik ihtiyacı ve düşük üretim kapasitesi, Türk firmaları için Irak'ta elektrik santrali yapımı ve modernizasyonu ve elektrik iletim hatlarını inşaatı alanlarında önemli fırsatlar sunmaktadır.
10. Irak'ta beş sahada üretilecek yaklaşık 280 milyar metreküp doğal gazın Türkiye üzerinden Avrupa pazarına ihraç edilmesi söz konusudur. Bu çerçevede, Botaş Genel Müdürlüğü, Kerkük-Yumurtalık ham petrol boru hattına paralel yapılması planlanan Irak-Türkiye doğal gaz boru hattının Türkiye bölümüne ilişkin etüt çalışmalarına başlamıştır. Bu paralel boru hattı ile Irak doğal gazının Türkiye üzerinden dünya pazarlarına ulaştırılması planlanmaktadır. Bu anlamda, 7 Ağustos 2007 tarihinde bir Protokol imzalanmıştır.
11. Irak Sağlık Bakanı, Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın 2008 yılı Temmuz ayında Bağdat'a gerçekleştirdiği ziyaret sonucunda, ihalelerin komşu ülke firmalarına öncelik verilmesi yönündeki Bakanlar Kurulu Kararına uygun olarak, ülkede bu şekilde gerçekleştirilecek 7 adet hastane inşaatı için yine Türk firmaları ile ortak çalışmayı arzu ettiklerini ifade etmiştir.

El Anbar Valisi, Türk firmalarını bölgede yatırıma yapmaya davet etti.

Irak Valisi yatırım imkanlarını anlattı

Türk-İrak İş Konseyi, Irak'ın yeniden yapılanma sürecinde Irak'taki yatırım ortamını Türk girişimcilere daha fazla anlatabilmek için sık sık toplantılar düzenliyor. 7 Ekim tarihinde Türk-İrak İş Konseyi, Irak El Anbar Vilayeti Valisi Qasim Abid Muhammed Hammadi Al-Fahadawi ve beraberindeki 13 kişiden oluşan heyeti Türk özel sektörü ile bir araya getirdi. Irak'ın en geniş sınırlarına sahip olan El Anbar eyaletindeki yatırım fırsatlarından bahseden ve 2009 yılı Ağustos ayında gerçekleştirdiği çalışmalar çerçevesinde Foreign Direct Investment Magazine tarafından Ortadoğu Bölgesi kapsamında "Yılın Adamı" seçilen Vali, Türk firmalarını bölgede yatırım yapmaya davet etti. Yaklaşık 20 Türk özel sektör temsilcisinin katıldığı toplantıda gerçekleşmesi muhtemel karşılıklı projeler masaya yatırıldı. Irak'ın yeniden yapılanma ve alt yapı çalışmalarında geçirdiği dönüşüm sürecinden yararlanmak isteyen Türk iş adamları toplantıda bölgeye ilişkin bilgi edinirken iş koşullarına ilişkin sorularını Vali'ye yönelttiler. Irak'ta yaşanan güvenlik sorunlarına ilişkin çözüm önerileri üretilmesi gerektiğini ifade eden Türk yatırımcılar, bu konuda Vali'den destek belediklerini dile getirdiler.

EL ANBAR'A GÖÇ HIZLANDI

El Anbar eyaleti, Irak Cumhuriyeti'nin en geniş sınırlarına (137,808 km2) sahip eyaleti olarak kaydediliyor. Ülkenin batısında Suriye, Ürdün ve Suudi Arabistan bulunuyor. Nüfusunun büyük çoğunluğunu Sünni Araplar'ın oluşturduğu eyaletin başkenti Ramadi. Son dönemdeki yatırımlarla eyalete göçün hızlandığı ve nüfusun 1,5 milyona yaklaştığı düşünülüyor. Fırat Nehri, eyaletin 6 ilini kuzeyden güneydoğuya baştanbaşa geçiyor. Rutban ili eyaletin en büyük karsal alana sahip bölgesi ve bölge büyük oranda çöl ile kaplı. Eyaletin başlıca tarım ürünleri; buğday, patates, arpa, mısır ve çayır. Ayrıca eyaletin birçok bahçeye ve 2.5 milyon palmiye ağacına sahip olduğu biliniyor. Bölgede tarım faaliyetleri Fırat Nehri'nin su miktarına, seller ve yağmur miktarına göre değişiklik gösteriyor.

DEİK'te yönetime üç yeni isim geldi

Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Ayhan Zeytinoglu, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Üyesi Hüseyin Özdeş ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Şerafettin Aşut DEİK Yönetim Kurulu'na katıldılar. M. Rifat Hisarcıklıoğlu (Başkan), Rona Yırcalı (Başkan Vekili), Cem Kozlu, Ferit Şahenk, Mustafa Boydak gibi Türk özel sektöründe başarılı isimlerinin yer aldığı, TÜSİAD'dan MÜSİAD'a iş dünyası kuruluşlarının ve müteahhitlikten turizme önemli sektörlerin ve yatırımcı şirketlerin temsil edildiği DEİK Yönetim Kurulu 26 kişiden oluşuyor.

YÖNETİM KURULU'NUN YENİ ÜYELERİ

AYHAN ZEYTİNOĞLU

KSO'NUN KURULUŞUNDA GÖREV ALDI

1989 yılında Kayseri Sanayi Odası'nın kuruluşunda görev alan Ayhan Zeytinoglu, aynı zamanda Yem ve Tarım Endüstriyel Ürünler A.Ş.'de Genel Müdür olarak görev yapıyor. Aynı zamanda Arkas, Mitsui ve Zeytinoglu grubunun ortaklığı olan Autoport Liman İşletmesinde "Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği" görevini yürüten Zeytinoglu ayrıca, Gelibolu'da yapılması planlanan Zeytinoglu Denizcilik'e ait olan Tersane Projesi'nde Proje koordinatörü olarak görev yapıyor.

HÜSEYİN ÖZDEK

TEKSTİL DEVI

Türkiye'nin önde gelen tekstil firmalarından Özdeş'in kurucusu olan Hüseyin Özdeş, Bursa'da girişimciliğin örnek isimlerinden biri. Aynı zamanda Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Üyesi olarak görev yapan Özdeş, Türkiye'nin özel sektör temsilcisi DEİK'te girişimcilere yurt dışında önderlik edecek ve KO-Bİ'lerin gelişmesine de ön ayak olacak.

ŞERAFETTİN AŞUT

MERSİN'DE OSB'Yİ TEK ÇATI ALTINDA TOPLADI

Fiberglas Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin sahibi olan Şerafettin Aşut, 1998 yılından beri kurucuları arasında yer aldığı Mersin Organize Sanayi Bölgeleri Kullanıcılar Derneği'nin başkanını. Aynı zamanda İçel Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Vakfı'nın (İSGEV) kurucuları arasında yer alan Aşut, 2006'dan bu yana Mersin Teknopark A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Üyeliği görevini de yürütüyor.

Goldman Sachs (2008) tarafından yapılan tahminlere göre Türkiye'nin 2050'de 6 trilyon dolarlık bir ekonomi olacak.

Türkiye AB'nin üçüncü büyük ülkesi olacak

AB Komisyonu tarafından yayımlanan 'Türkiye'de Büyüme ve Ekonomik Krizler: Çalkantılı Bir Geçmiş Geride Bırakmak' başlıklı rapora göre Türkiye 2050 yılında Avrupa'nın en büyük 3. ülkesi olacak.

Avrupa Birliği Ekonomik ve Finansal İlişkiler Direktörlüğü uzmanlarından Mihai Macovei'nin "Türkiye'de Büyüme ve Ekonomik Krizler: Çalkantılı Bir Geçmiş Geride Bırakmak" başlıklı raporuna göre, Türkiye 2050 yılında Avrupa'nın en büyük üçüncü ülkesi olacak. AB Komisyonu tarafından yayımlanan raporda, Goldman Sachs (2008) tarafından yapılan tahminlere göre Türkiye'nin 2050'de 6 trilyon dolarlık bir ekonomi olacak. Bunun da Türkiye'yi Avrupa'nın en büyük üçüncü ülkesi haline getireceği kaydedilen AB raporunda, "Türkiye AB'yle gelir uçurumunu hızlı bir şekilde kapatabilir ve 2050 itibarıyla GSYİH düzeyini 60 bin dolara çıkarmayı başarabilir. Hâlihazırda gelişmeler Türkiye'nin bir dizi zorluğun üstesinden geldiğini, ancak büyüme potansiyelini tümüyle realize etmesi için reformları sürdürmesi gerektiğini göstermiştir. AB'ye katılım süreci uyumun geçmişte olduğundan daha az engelbeli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaya yardımcı olabilir" denildi.

48 sayfalık raporda Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'nda bu yana uyguladığı büyüme çabalarının iki sebepten dolayı "vasat ve idealin altında" olduğu belirtildi. Raporda, "1980'e kadar Türkiye güçlü bir müdahaleci ekonomik modele sahip kapalı bir ekonomiydi ve 1990'larla birlikte Türkiye, kronik makroekonomik istikrarsızlık nedeniyle bom-bust (açıkların dövizle finanse edildiği, ancak döviz kıtlığı olunca çöken) büyüme modeli deneyimine girişti. 1980'lerde başlayan liberalleşme, güçlü makroekonomik politikalar ya da özellikle bankacılık sektöründe, uygun biçimde güçlendirilmiş kurumsal ve düzenleyici çerçeveye eşliğinde gerçekleşmedi" denildi.

1990'ların 2000/2001 ekonomik kriziyle sona eren çalkantılı bir dönem olarak görüldüğü belirtilen raporda, krizin sonunda Türkiye'yi siyasi ve demokratik kurumlarını ve ekonomik yapısını yenileştirmeye teşvik ettiği kaydedildi. 2002-2007 döneminde makroekonomik istikrar, cesur yapısal reformlar ve daha hızlı kalkınma görüldüğü belirtilen rapor-

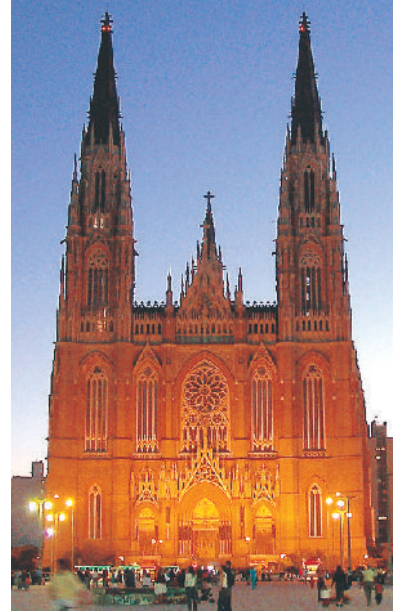
da, "Türkiye borç faizi uçurumunun kenarında sendeleyerek sadece birkaç yıl içinde kamu borç stokunu 2001'deki GSYİH'sının yaklaşık yüzde 74'ü düzeyinden, 2008'de GSYİH'sının yüzde 40'ı düzeyine indirmeyi başarmıştır. Satın Alma Paritesiyle kişi başına reel GSYİH, 2001'de AB ortalamasının yüzde 36'sı düzeyindeyken, 2008'de yüzde 46'sı düzeyine yükselmiş, Reel GSYİH büyümesi 2002/2006 arasında yüzde 7.2'ye ulaşmıştır" denildi.

ŞOKLARA DAHA DİRENÇLİ

Raporda "Türkiye şu anda iç ve dış şoklara karşı çok daha dirençli" denilirken döviz kuru üzerindeki baskıların bankacılık sektörü ya da paraya olumsuz yansımadağı, aksine ekonomik ajanların 2008'in sonunda ve 2009'un ilk aylarında konjonktüre ters yönde ekonomik politikalar sergiledikleri, yurtdışı varlıklara da güven gösterdikleri belirtildi. Raporda şöyle denildi: "Bankacılık sektörü kriz süresince, sağlıklı, karlı ve yeterli sermayeye sahip olmuştur. Dış finansmana azalış ve borçlanılmış miktarlar azalış ve maliyet artmış da olsa, hem kamu hem de özel sektör açısından korunmuştur. Cari işlemler açığının azalması, dış talepteki çöküşe adapte olmayı denediğini göstermektedir."

DEİK Latin Amerika Çalıştayı'na katıldı

DEİK, yeni dönemde giderek önemi artan Latin Amerika bölgesinde iş geliştirme faaliyetlerine devam ediyor. Türk-Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi'nin (TASAM) yürütmekte olduğu Latin Amerika ve Karayipler Çalıştayı'na katılarak bölgedeki çalışmalarını aktaran Türk - Brezilya İş Konseyi Başkanı ve TUKLAD (Karayipler ve Latin Amerika Ticaret Derneği) Yönetim Kurulu Başkanı Aykut Eken ve DEİK /Türk Meksika İş Konseyi Başkanı ve İstanbul Meksika Fahri Konsolosu Varol Dereli, çalıştayın ekonomik tarafını yürütebileceklerini aktardı. Toplantı sırasında bir konuşma yapan Aykut Eken TA-SAM tarafından yürütülen bu çalıştayın ve projelerin bölgedeki iş hacminin artmasında faydalı olacağını kaydetti. DEİK'in öncelikli olarak Şili ve Brezilya'ya yönelik iş geliştirme faaliyetlerinde bulunacağını belirten Eken, Şili ile serbest ticaret anlaşması imzalanacağını açıkladı. Latin Amerika bölgesine özellikle siyasi düzeyde yapılan ziyaretlerin son dönemde arttığını ve bölgenin yeni işbirliklerine açık olduğunu söyleyen Eken, bu anlamda TASAM ile gerçekleştire-

cek olan bu projenin uzun vadede yeni yatırımlara ortam hazırlayacağını ifade etti. Varol Dereli ise iki ülke halkının birbirini tanıması gerektiğini söyledi. Güven ortamının ticari ilişkilerde oldukça önemli olduğunu belirten Dereli, Latin Amerika ile iş yapabilmek için daha sık ziyaretler yapılmasından ve Latin Amerika'ya ilişkin araştırma projelerinin geliştirilmesi-nin gerekliliğinden bahsetti.

Hangi ülkede iş yapmak istiyorsunuz?

DEİK, Türk özel sektörünü sadece işadamları ile buluşturmuyor aynı zamanda 'hangi ülkede nasıl iş yapılır?' sorusunun cevaplarını da araştırıyor. Bu anlamda DEİK tarafından hazırlanan iş yapma rehberlerinin sayısı 10'a ulaştı. Şu ana kadar hazırlanan Kazakistan İş Yapma Rehberi, Rusya İş Yapma Rehberi, Hindistan İş Yapma Rehberi, Kırgızistan İş Yapma Rehberi, Latin Amerika ve Karayipler İş Yapma Rehberi Türk özel sektörünün bilgisine sunuldu. Yeni dönemde de Bosna Hersek İş Yapma Rehberi, Kosova İş Yapma Rehberi, Kırgızistan İş Yapma Rehberi, Moldova İş Yapma Rehberi de DEİK üyelerine gönderilecek. DEİK üyesi olmayan faydalanımlardan yararlanan Türk firmaları bu kitaplarda her türlü sorunun yanıtını bulabilecekler. Ülkenin yatırım imkânlarından iş kurma prosedürlerine kadar pek çok bilginin yer aldığı iş yapma rehberleri Türk özel sektörünün

DEİK Üyesi Olan Firmalar 27 Temmuz -1 Eylül 2009

■ Corus Çelik Tic. A.Ş. / İstanbul
■ Dante Turizm Organizasyon Tan. Rek. Ltd. Şti. / İstanbul
■ DFD Lojistik Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş. / İstanbul
■ Eubro Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. / İstanbul
■ Mavi Deniz Çevre Hiz. A.Ş. / İstanbul
■ Sun Ulaşım Müş. Rek. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. / İstanbul
■ Vestas Rüzgâr Enerjisi Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti. / İstanbul

çok işine yarayacak. Yakın zamanda hazırlığı bitecek olan Suriye, Protekiz ve KKTC rehberleri de DEİK üyelerinin beğenisine sunulacak. Çok sayıda araştırmanın yer aldığı bu kitapçıklar aynı zamanda ülkeler arası saat farkı gibi pratik bilgilere de yer veriyor.

PARANIN OLMADIĞI BİR EKONOMİK SİSTEM: BARTER

noğlu barter sistemini aslında çok öncelerden beri takas şeklinde uyguluyordu, işte barter sisteminin temelinde de takas dediğimiz karşılıklı değiş-tokuş yatıyor. İnsanoğlunun farkında olmadan yaptığı bu ticaret zamanla barter ismini aldı ve daha profesyonelce yapılmaya başladı. Modern anlamda barter uygulamaları 1930'lu yıllarda olmuştur. 1929'da ortaya çıkan dünya ekonomik krizi, elerinde yeterli miktarda mal ve hizmet bulunan firmaları ve ülkeleri, içinde bulundukları nakit sıkıntısını aşmak için barter uygulamasına yönlendirmiştir. Dolayısıyla sistemin ekonomik olarak kullanımı denemeleri bu yıllarda olmuştur. Barter sistemini ortaya çıkaran bir diğer neden de, işletmeler arasındaki dayanışma ve işbirliğini artırmak ve holdinglere karşı korunmak olmuştur. Bu amaçla Avrupadaki küçük ve orta ölçekli işletmeler bir organizasyona ihtiyaç duymuşlar ve 1934 yılında İsviçre'de barter sistemini kurmuşlardır. Sistemin en etkili ve başarılı uygulandığı ülke ABD' dir. Barter, bu ülkede 1960'lı yıllardan bu yana uygulanmakta olup, yaklaşık olarak 500 barter organizasyonu ve 500 bin civarında firma bu sistemi kullanmaktadır. Ülkemizde ise 1990'lı yılların ikinci yarısından sonra uygulanmaya başlanmıştır.

Bugün dünya ticaretinin yüzde 40'ı barter sistemi ile yapılmaktadır.

Dünya barter ticareti, merkezi Amerika'da bulunan Dünya Barter Birliği (IRTA) tarafından örgütlenmektedir. IRTA, 1979 tarihinde kurulmuş olup halen Türkiye dahil otuz yakın ülkede temsil edilmektedir.

YASAL ÇERÇEVE

Türkiye'de barter uygulamasının yasal bir çerçevesi yoktur. Yapılan işlemler mevcut olan genel hükümlerle yürütülmektedir. Diğer bir ifadeyle Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri dikkate alınmaktadır. Barter şirketlerinin üyeleriyle yaptığı üyelik sözleşmesi karma nitelikli bir sözleşmedir. Söz konusu sözleşme; vekaleti içermesi dolayısıyla vekalet sözleşmesi, sistemden kaynaklanan alacakların barter şirketi tarafından garanti edilmesi dolayısıyla kefalet sözleşmesi, üyelerin alacaklarını belli bir süre sonunda sistemden mal veya hizmet olarak alamamaları durumunda, alacakların sisteme devrini öngörmesi nedeniyle alacağın temlikli sözleşmesi ve üyelerin alacak ve borçlarının karşılıklı olarak birbirinden mahsubuna imkan vermesi ile de cari hesap sözleşmesi niteliği taşımaktadır.

SİSTEMİN İŞLEYİŞİ

Barter sistemi, firmaların biraraya gelerek oluşturduğu bir pazardır ve bu pazar firmaların arzları ve talepleri ile işler. Barter sistemi ile çalışan firmaların arz ve talepleri barter or-

tak pazarını oluşturur. Firma, barter ortak pazarından satın aldığı mal ve hizmetlerin bedelini, ürettiği veya ticaretini yaptığı ürünleri barter ortak pazarında satarak öder. Aynı şekilde pazara ürün satan firma da, bedelini barter ortak pazarında satışa sunulmaz mal ve hizmetler listesinden dileğini satın alarak tahsil eder. Görülebileceği üzere ortada bir havuz vardır ve firmalar bu havuzu kullanmaktadırlar. Firmalar bu havuz yoluyla birbirlerinden doğrudan alım yapmakta, ancak sisteme borçlanmaktadırlar. Böylece mal veya hizmet satıcısının alacağı garanti altına alınmaktadır.

Barter sisteminde gerçekleşen bir işlemde fiyat, kalite, teslimat şartları ile ilgili bütün şartlar alıcı ve satıcı tarafından karşılıklı belirlenir. Barter şirketi, barter serbest piyasa anlayışında işlemlerin gerçekleşmesine özen gösterir, ancak hiçbir barter sistemi üyesine ürününü piyasaya arz ettiği fiyattan daha yüksek bir fiyatla satmasına izin vermez.

Barter işlemleri, barter şirketleri eliyle yürütülür, temelde pazar ve sektör kısıtlaması olmaksızın her firma barter sistemine üye olma hakkına sahiptir. Ancak bu hak barter şirketinin izni ile kullanılır. Barter şirketi barter sistemini uygularken bir finans birliği gibi çalışır. Üye firma her türlü mal ve hizmet ihtiyacını sistemden satın alarak barteri bir finansman modeli olarak kullanabilir.

Satın aldığı ürünün bedeli kadar barter sistemine borçlanır. Sistem, alıcı firmaya borcunu kendi ürünü ile ödeyebilmesi için 9-12 ay vade tanır. Firma bu süre içerisinde kendi ürün ve hizmetleri ile borcunu ödeyebilir, ancak 9-12 aylık sürede sisteme satış yapamaz ise bu süre sonunda borcunu nakit olarak öder. Böylelikle 9-12 ay için sıfır faizli kredi kullanmış olur. Barter şirketleri yaptıkları hizmet karşılığı olarak üyelerinden barter komisyonu ve üyelik aidatı talep etmektedirler. Barter komisyonu, her barter işleminde alıcı ve satıcıdan yüzde 2- yüzde 5 oranında alınan bir meblağdır. Barter üyelik aidatı da, üyelerin barter hizmetlerinden faydalanmalarının bedeli olarak yıllık olarak alınan değişik tutardaki bedeldir.

SİSTEMİN AVANTAJLARI

- Etkili bir stok satış yöntemidir,
- Atıl kapasitelerin kullanılmasına imkan verir,
- Yeni pazarlara ulaşmayı kolaylaştırır,
- Ücretsiz olarak reklam, pazarlama ve tanıtım desteği sağlar,
- Tahsilat garantisi sağlar,
- Üyelerini rekabetin zararlı etkilerinden korur,
- 12 aya varan faizsiz mal ve hizmet desteği kullanma imkanı sunar,
- Nakit ödemeksizin mal ve hizmet alınma finansman olanağı sağlar, nakit para firmada kalır,
- Satış artırıcı özelliği nedeniyle üretim ve istihdamı artırır.

SONUÇ

Barter, globalleşen dünyada yeni müşteri potansiyeline ulaşmak ve zaten var olan ticareti geliştirmek için en ekonomik sistemdir. Alıcı ve satıcının mevcut ekonomik şartlarda en iyi koşullarda pazar bulup alışverişlerini bu pazarda yapmalarını sağlayan bir alışveriş kulübü; mevcut stokların eritildiği, atıl kapasitenin değerlendirildiği, nakit kullanmaksızın ihtiyaç duyulan ürünlerin satın alınabildiği bir ekonomik düzendir. Amerika'da yılda yüzde 16 oranında artış gösteren, The Economist Dergisine göre de 2010 yılında dünya ticaretinin yüzde 50'sinin gerçekleştirilmesinde kullanılacak bir büyük yapıdır. Yalnızca kriz ortamının değil normal seyreiden zamanların da finans ve ticaret sistemi olan barter, nakit sıkıntısı ve buna bağlı üretim-istihdam kaybının maksimal boyutta yaşandığı günümüz kriz ortamında, özellikle küçük ve orta ölçekli firmaların tahsilat riski yaşamadan satışlarını artırıp yeni müşteriler kazanabileceği son derece ciddi bir sistem olarak değerlendirilmektedir. Halen Türk Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümleriyle yürütülen sistemin; yapılacak yasal düzenlemelerle kendi mevzuatına kavuşması ile, çok daha fazla işlerlik kazanacağı ve ülkemizde de hak ettiği yeri bulacağı şüphesizdir.

Kosta Rika Başkanı, Türk özel sektörü ile görüşmek istiyor.

Kosta Rika Başkanı Türkiye'ye gelecek

Kosta Rika Devlet Başkanı Oscar Arias, Türkiye'ye ziyaretine gelerek Türk özel sektörü ile görüşmek istiyor. Latin Amerika bölgesinde geçtiğimiz yıldan bu yana faaliyet gösteren Türk-Meksika ve Türk-Brezilya İş Konseyleri'nin son dönemde Latin Amerika'ya gerçekleştirdiği ziyaretler sonucu Türk işadamları ile daha çok bir araya gelme fırsatı bulan yetkililer, şimdi geri dönüş yaparak birer birer Türkiye'ye geliyor. 24 Kasım tarihinde İs-

tanbul'da düzenlenecek olan toplantının Türkiye'nin Latin Amerika stratejisinde edinilen başarıya örnek teşkil edeceği düşünülüyor. Bu çalışmalar sonucunda her iki ülke arasında yeni işbirlikleri ve ortaklıkların doğması bekleniyor. 2002 yılı Dünya Kupası sırasında Kosta Rika ile karşı karşıya gelen Türkiye'nin ekonomi alanında da işbirliği yapabileceği alanları keşfedeceği ifade ediliyor. Daha fazla bilgi için halea@deik.org.tr

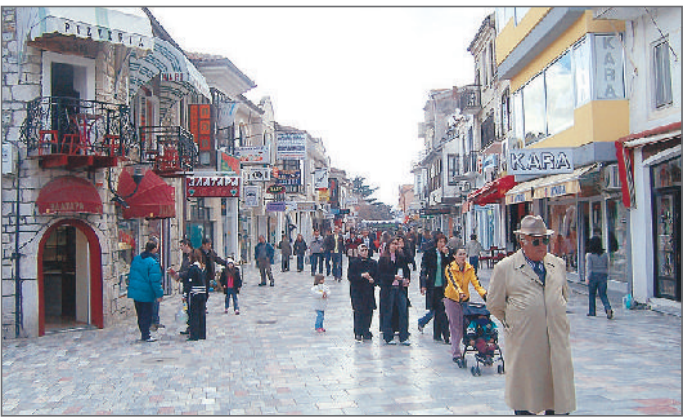

General Brent Scowcroft, Türkiye'ye ilgiyle de tanınyor.

General Scowcroft ile 2009 yılı süzgeci

Türk-Amerikan İş Konseyi, her yıl olduğu gibi bu yıl da Amerika'nın en deneyimli isimlerinden General Brent Scowcroft ile Türk özel sektörünü bir araya getiriyor. Geçtiğimiz yıl yapılan toplantıda tüm dünyayı etkisi altına alan ve piyasaları alt üst eden kriz döneminden bahseden General Scowcroft'un, bu sene yeni yatırım ortamından ve ABD'deki ticari hareketlilikten bahsedeceği düşünülüyor. Scowcroft, toplantıda Türk işadamları ile hem 2009 yılını süzgeçten geçirecek hem de 2010 yılına ilişkin öngörülerini anlatacak. Türk-Amerikan İş Konseyi evsahipliğinde yapılacak toplantı 18 Kasım'da İstanbul'da. Daha fazla bilgi için halea@deik.org.tr

Türk işadamlarına olan yakınlığı ve Türkiye'ye olan ilgiyle de tanınıyor. Geçtiğimiz yıl yapılan toplantıda özellikle kriz döneminde ABD'li işadamlarının "bekle ve gör" konumuna geçtiğini söyleyen Scowcroft'un, bu sene yeni yatırım ortamından ve ABD'deki ticari hareketlilikten bahsedeceği düşünülüyor. Scowcroft, toplantıda Türk işadamları ile hem 2009 yılını süzgeçten geçirecek hem de 2010 yılına ilişkin öngörülerini anlatacak. Türk-Amerikan İş Konseyi evsahipliğinde yapılacak toplantı 18 Kasım'da İstanbul'da. Daha fazla bilgi için halea@deik.org.tr

Makedonya önem kazandı

Türk-Makedon İş Konseyi'nin yaz boyu gerçekleştirdiği çalışmalar sonucu yatırımcıların Makedonya pazarına daha fazla yer almak istemesiyle birlikte 20 Kasım'da İstanbul'da "Türk-Makedonya İş Forumu" düzenleniyor. 2000 yılında imzalanan serbest ticaret anlaşmasının faydalanandan daha fazla yararlanmak isteyen iş adamları, Türkiye'ye ziyarete gelerek Türk işadamlarına yatırım teklifin-

de bulunacaklar. "Yatırım Ortamı ve Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler", "Altyapı Projeleri", "Turizm ve Enerji Sektörleri", "Ekonomik Kümeler ve Serbest Ekonomi Bölgeleri" başlıklı panellerin yer alacağı foruma Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ve Makedonya Başbakanı Nikola Gruevski'nin katılımı bekleniyor. Toplantıya katılmak için firmaların DEİK'e başvurmaları yeterli. acora@deik.org.tr

80 milyar dolar tutarındaki dev projeler, "Liman Kenti", "Endüstri Kenti", "Sahil Kenti", "Eğitim Kenti" ve "Yaşam Kenti"nden oluşuyor.

Suudiler 5 projeyi Türk yatırıma açtı

Suudi Arabistanlı yatırımcılar yeni dönemde hayata geçirmeyi planladıkları ve toplam 80 milyar doları bulan beş ayrı projeyi Türk özel sektörüne tanıtmak amacıyla Türk-Suud İş Konseyi Toplantısı'na katıldı.

Suudi Arabistan, "Liman Kenti", "Endüstri Kenti", "Sahil Kenti", "Eğitim Kenti" ve "Yaşam Kenti" isimlerinde başlatılan yaklaşık 80 milyar dolar tutarındaki dev projeleri görüşmek için Türkiye'ye geldi. Türk-Suud İş Konseyi 10 Haziran 2009 tarihinde TOBB Plaza'da Türk ve Suudi iş adamlarını buluşturdu. Yaklaşık 30 Suud iş adamının katıldığı toplantıda küresel krizle mücadelede ortak çözümlerin geliştirilmesi için işbirliği platformu oluşturulması yolunda adımlar atıldı. Toplantıya katılan Türk-Suud İş Konseyi Başkanı Ali Bayramoğlu bu fırsatı kaçırmaması gerektiğini söyledi.

Toplantıda Türkiye ve Suudi Arabistan arasında bulunan ticaret ortamı masaya yatırılırken aynı zamanda Suudlu iş adamlarının yeni dönemde gerçekleştirmeyi planladığı yatırımları için hazırladıkları projeler de görüldü. İki ülke iş adamlarının her alanda güçlü bir ilişkisi olduğunu söyleyen yetkililer hâlihazırda bulunan 5,5 milyar dolar ticaret hacminin artırılması gerektiğini belirtti. Hedefin 10 milyar dolar olduğunu ifade eden Türk-Suud İş Konseyi Başkanı

Ali Bayramoğlu Suudi Arabistan'ın krizden etkilenmediğini ve yatırımlarına devam ettiğini söyledi. Suudi Arabistan'da yeni yatırım imkânlarının çok olduğunu söyleyen Bayramoğlu bu fırsatı değerlendirmenin önemli olduğunu kaydetti.

5 PROJE 80 MİLYAR DOLAR

Suudi Arabistanlı yatırımcıların yeni dönemde hayata geçirmeyi planladığı ve toplam 80 milyar doları bulan 5 projeyi Türk özel sektörüne tanıtmak için geldikleri toplantıda projelere ilişkin detaylı bilgi verildi. Liman Kenti, Endüstri Kenti, Sahil Kenti, Eğitim Kenti ve Yaşam Kenti olarak adlandırılan projelerin öncelikli olarak alt yapısının oluşturulmasının önem arz ettiğini söyleyen Suudlu yetkililer bu projelerde Türk firmaları ile işbirliği halinde olmak istediklerini ilettiler. Türkiye'ye yatırımcı olarak geldiklerini ve yeni yatırımlar için öncelikli olarak Türkleri seçtiklerini kaydeden Suudlu girişimciler projelerde mutlak işbirliğine önem verdiklerini söyledi. Suudi tarım şirketi Planet Food World'ün Başkanı Fahad Hamad Al-Nafi toplantıda Türki-

ye'de 20 milyar dolar yatırımla 5 yılda 20 bin modüler organik çiftlik kuracaklarını ve 200 bin tarım işçisi yetiştireceklerini açıkladı. Bunların tarım, balıkçılık, tavukçuluk ve hayvancılık olmak üzere 4 ayrı konuda ihtisaslaşmış tesisler olacağını ve her bir çiftliğin birer hektar üzerine kurulacağını söyleyen Al-Nafi, arazileri satın almak yerine işletceklerini belirtti. Al-Nafi, 5 çiftlik için Tekirdağ Üniversitesi'nin kendilerine yer tahsis ettiğini belirterek ODTÜ ve diğer üniversitelerle de görüştiklerini, ayrıca Türkiye'deki mayınlı arazilerle de ilgilendiklerinin altını çizdi.

VİZEDE KOLAYLIK ÖNEMLİ

Suudlu yetkililere Türk işadamlarının sıkıntılarından da bahseden Ali Bayramoğlu şunları kaydetti: "Suudi Arabistan'da iş yapmakta olan ya da yapmak isteyen işadamlarımıza vize alma kolaylığı sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bunun yanında Türk bankalarının verdiği teminat mektuplarının Suudi Arabistan makamlarınca kabul görmemesi gibi problemler yaşıyoruz. Bu ve bunun gibi sorunların özellikle iki ülke devlet yetkililerinin girişimleriyle aşılabileceğini umuyoruz. Bankacılık sektöründe en köklü bankamız olan Ziraat Bankası'nın Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde 2009 yılı içinde bir şube açacak olması son derece memnuniyet verici bir gelişmedir."

Türkiye'den Hırvatistan'a turizm atağı

Hırvatistan nüfusunun yüzde 6'sına istihdam imkânı sağlayan ve ekonomisinde oldukça önemli bir yere sahip olan turizm sektörü Türk-Hırvat İş Konseyi girişimleri ile projelendirmeye açılacak. Kasım ayında düzenlenecek olan "Türk-Hırvat İş Konseyi Turizm Forumu" sırasında görüşülecek olan turizm projelerinin, yeni dönemde pek çok ortaklığa sahne olacağı öngörülmüyor. Bin 800 kilometrelik Adriyatik sahil şeridinde bin 185 adası bulunan ve Akdeniz ikliminin öne çıktığı Hırvatistan, doğal güzellikleri ile turizm sektöründe geliştirilmeye uygun potansiyele sahip bir ülke olarak nitelendiriliyor. Avrupa'nın yoğun turist gönderimi barındıran bölgeleri ile kısa mesafede konumlanan Hırvatistan'da aynı zamanda 13 bin 500 gemi kapasiteli toplam 47 marina mevcut. Ülkenin sahip olduğu bu doğal güzelliklere oranla yüksek kaliteli tesis ve otellere ihtiyaç duyması nedeniyle, özellikle alt yapı ve inşaat sektörlerinde yeni ortaklıklar ve yatırımlar gerçekleştirilebileceği düşünülüyor. Ülkenin hızla gelişen bir turizm destinasyonuna dönüşmesinin kaçınılmaz olduğu ve Hırvatistan'ın söz konusu tesislerin yenilenmesi ve yeniden in-

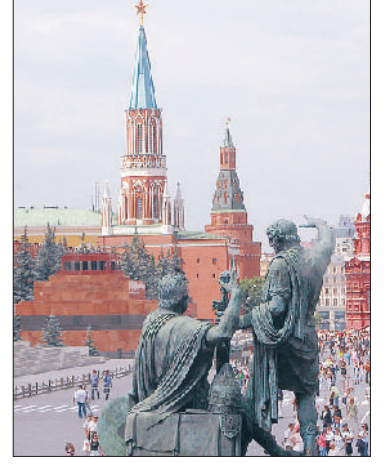
Hırvatistan, doğal güzellikleri ile turizm sektöründe potansiyele sahip bir ülke.

şaasına oldukça sıcak baktığı ifade ediliyor. Hırvatistan hükümetinin turizm sektöründe özelleştirmeye açık olduğu biliniyor. Istria, Primorje-Gorski Kotar, Lika-Senj, Zadarska, Sibenik-Knin, Split-Dalmacija, Dubrovnik-Neretva bölgelerindeki otellerin çoğunluğunun devlet ait olduğu ve yine bu otellerin özelleştirme sürecinde satılabileceği Hırvat yetkililer tarafından ilettilen bilgiler arasında yer alıyor. Hırvatistan'da yatırım yapmak isteyen Türk

işadamlarına kolaylık sağlanıyor. Ayrıca iki ülke arasında bulunan anlaşmalar nedeniyle bölgede ticaret ve yatırım daha kolay. Yüksek potansiyele sahip turizm sektöründe faaliyet gösterebilmek için Turizm Bakanlığı bölge ofisi ile mevcut planlama dokümanlarını inceleme, bina ve yer izinlerin alınması, arazi sahipleri ile temaslar olarak sıralanıyor. Hırvatistan hükümeti bu aşamada Türk işadamlarına destek verebiliyor.

Bahreyn Prensi için resepsiyon düzenlenecek

Türk-Bahreyn İş Konseyi Bahreyn Veliaht Prensi ve Başkomutan Yardımcısı Şeyh Salman Bin Hamad Al Khalife'nin 8-10 Kasım 2009 tarihlerinde İSEDAK'ın kuruluşunun 25. Yıldönümü vesilesiyle İstanbul'da düzenlenecek Ekonomi Zirvesine katılmak amacıyla Türkiye'ye gelişiyle birlikte bir resepsiyona düzenleyecek. 9 Kasım tarihinde yapılması planlanan resepsiyona Bahreyn ilişkilerinde önemli yere sahip Türk banka ve şirketlerinin yönetim kurulu başkanlarının da katılımı bekleniyor. Türkiye ve Bahreyn arasında bulunan ilişkilerin siyasi anlamda bir adım daha ileri götürülmesi ve her iki ülke yetkililerinin ortak bir noktada buluşması amacıyla düzenlenecek olan resepsiyonun ticaret hacmine katkısı olması bekleniyor. Daha fazla bilgi için: adiblan@deik.org.tr

Türk Diasporası Moskova'da toplanıyor

DEİK bünyesinde faaliyet gösteren Dünya Türk İş Konseyi (DTİK), bugüne kadar 6 farklı ülkede gerçekleştirdiği Türk girişimcilerle ortak toplantılarına devam ediyor. 10-11 Kasım tarihlerinde Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in katılımıyla TOBB/DEİK/DTİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun evsahipliğinde Moskova'da yapılacak toplantıya Moskova'da yerleşik tüm Türk iş adamları gelecek. Türk gücünü yurt dışında da aynı çatı altında buluşturma amacıyla kurulan konsey, bu çerçevede çalışmalarına devam ediyor. Daha fazla bilgi için aselcuk@deik.org.tr

Bakan Çağlayan ile Bakü ziyareti

Zafer Çağlayan'ın yeni dönem Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı olması ile birlikte DEİK İş Konseyleri ile ortak çalışmalarla hız kazanıyor. Türk-Azerbaycan İş Konseyi'nin Kasım ayında gerçekleşmesini öngördüğü Bakü ziyareti sırasında düzenlenecek olan "Türk-Azerbaycan İş Konseyi Ortak Toplantısı'nın konuyu olacak olan Çağlayan'ın, önem sırası olarak ilerde yer verdiği Azerbaycan'a ilişkin değerlendirmeleri ve öngörülerini aktarması bekleniyor. Geçtiğimiz aylarda DEİK Yönetim Kurulu kararı ile Bakanlık ziyaretlerinde görüşülen Zafer Çağlayan'ın DEİK'e tam destek verilebileceği yönünde görüş bildirmesi üzerine bu ziyaret sırasında Türk işadamlarının görüşmelerinden mutlak sonuç alınması bekleniyor. Tarihi henüz netleştirilmeyen ziyaretin Kasım ayı içerisinde gerçekleştirilmesi öngörülmüyor. Daha fazla bilgi için neski@deik.org.tr